

C. D. A R I C E S C U.

CANTULŪ
L E B E D E Î

(P O E S I I.)

BUCURESCÎ.

TIPOGRAFIA ACADEMIEÎ ROMĂNE (LABORATORII ROMANI)

26, Strada Academiei, 26.

1884.

C. D. A R I C E S C U.

CANTULŪ
L E B E D E Î

(P O E S I I.)

BUCURESCÎ.

TIPOGRAFIA ACADEMIEI ROMĂNE (LABORATORII ROMANI)

26, Strada Academiei, 26.

1884.

D. Al. Crețescu, primar pe
dintre al Malttei Curții de justiție
semnă de stință și omie.

D. Aricescu

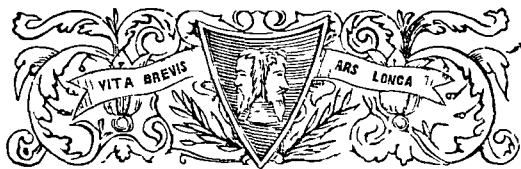
C'est pour la vérité que Dieu fit le génie

Lamartine.

C U P R I N S U L Ū :

	<i>Pag.</i>
Dedicațiune	1
Prefaça.	3
La o lebădă.	11
Musa și poetulū	12
Libertatea preseiei	17
La Regele Milan	21
Ioan Cămpineanu	24
La Grecia.	26
La Garibaldi.	29
O Vulpe păcălită	32
Triumfulū democrației	34
La o cucuvae	36
La statua lui Mihaī bravulū	39
La armata română	42
La scamatorulū Velle.	45
A Monsieur Constantin Aricesco.	46
D. Léon Plée, respuns la poesia sa	47
D. Léon Plée, la sosirea sa în România.	49
De pe Flămânda	52
La artistulū Réményi	55
Convoitulū funebru	57

	<i>Pag.</i>
Curcubeul	60
La Regina Elisabeta	62
Un boboc de crin	63
În memoria lui Eliad	65
Philosoful	69
În memoria Căpitanului Dunca	83
Ultime momente ale unui publicist	85
Ultime momente ale unui poet	88
La poetul Fundescu	91
Pictura	94
În memoria lui Ión Bădulescu	97
Philomela și Poetul	100
Vulpea, cocoșul și găinele	106
Filomela și Rândunela	108
Plăpumióra	111
Diamantul negru	113
Cloșca cu puț monstruoși	114
Stéoa cobitóre	116
Bróscele și Barza	118
Gușterul și Vulturul	120
Fontána Blandusiei	122

DEDICAȚIUNE

DOMNULUI VASILE ALECSANDRI

DECANULU POEZILORU ROMÂNI.

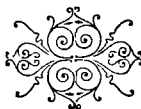
Illustrule poete, sub patronagiulū teū
Eū iaū permissiunea de a le pune eū
Acele flori, culese de mine din Parnasū;
Protege-le, poete, cu-alū teū putinte glasū
In contr'acelorū care
Găsescū pete în sóre.

Vre una din aceste modeste floricelle
De'ți va plăcea, acelle
Le datoresū eū ție; căci la isvorulū teū
M'amū adăpatū și eū;
Iar daca între elle
Suntū multe floricelle

Lipsite de culóre,
Saü nemirosilóre,
Tu scii că în bucheturi, pe lângă Rose belle,
Verbine și Rosette, Vanilli, Micșunelle,
Mai suntü și flori lipsite de dulcele mirosü,
Ce crescü retrase lângă isvorulü răcorosü,
Saü se desvoltü în selbe pe lângă fragi și mure,
Precum suntü Miozotis, Viorelle și Räsurre ;
Dar tóte împreună forméză unü buchetü ;
Buchetulü meü e simplu, illustrule poetü ;
Căci eü nu amü talentulü alü teü nemuritorü
Să potü produce opurî ce place tuturorü.
Natura e avară în darurile sale.
Da, numai în buchetulü alü operilorü tale
Suntü flori suave, belle, de toți elle-admirate ;
Căci tu, scumpe poete, ai fostü predestinatü
Ca operile tale să fie-aplaudate,
Și tu încununatü.

C. D. Aricescu.

1883, Decembre.

P R E F A Ț Ă

AMICULUI MEU ARICESCU

De ce-ai amușitū, poete ? De ce ore a ta liră
Nu mai scōte nici unū sunetu ? Musa nu te mai inspiră ?
Ai perdutū orī-ce speranța ? Nu mai ai illusium ?
Nu mai ai nici o dorința ? Cupa cu decepțiuni
Deșertat-ai pin' la drojdiū ? Sau esci pōte supăratu
Că nu esci și tu, poete, ca fōrte mulți decoratū ?

Ințelegū a nu mai face politică militantă,
Ca să nu'ți faci inamică partida cea dominantă ;
Dar nici chiar litteratură nu voesci tu să mai scrii ?
Vre unū sonetū, vre o odă, fabule, allegorii ?...
Așteptāndu'ți dar răspunsulū cu nespūsă nerăbdare,
Tu din parte'mi priimesce o frățescă salutare.

G. Miozotescu.

1883, Septembre.

AMICULUI MEU MIOZOTESCU

Răspundū l'a ta scrisóre, iubitulū meū amicū ·
Cuvîntulū pentru care eū nu mai scriū nimicū,
Nu este cum că Musa ađi nu mē mai inspiră ;
Din contra, ea accordă adesea a mea liră.
Illusiumi ? Am încă, fiind-că am dorințe ¹ ;
Și una dintre elle, să vedū scumpe ființe
In lume fericite, precum o gîndescū eū.
Speranța ? N'am perdut'o, căci credū in progresū eū.
Decepțiuni ? Destule in lume-am încercat.
Mai ăci încă, amice, că pôte 's supărat
Că sunt și pină astă-đi *nedecorarisit* ;
(Cuvēntū care rimēsă cu paraponisitū) ;
Să'mi dea Bene-merenti mi s'a propus și mie ² ;
Am refusat eū însă cu multă modestie :
Căci astfel de resplată eū nu am meritat ;

¹ «Pină când inima conservă dorințe, inima are illusiumi»,
ăci Chateaubriand.

² De D-nii Ministrii N. Crețulescu și Aurelian.

Ș'apoi astū semnū *d'onóre* s'a desconsiderat ;
De ce óre ? Mě iartă, nu potū să mẽ esplicū.
Nu, cauza e alta de nu mai scriū nimicū :
E cauza, amice, că greū am fost lovitū
D'unū bunū amicū de scólă, când el a devenitū
Ministru-a tot putinte ; el m'a sacrificat
Rancunei-unei persóne, ce eū am demascat
Pe când era Ministru ; d'aceea de opt ani,
Temēdu-mě, amice, de l t ,
Avēnd eū ađi nevoe de ceī a tot putinte,
Închidū și ochi și gură, ca unū bārbatū cu miute ,
Și nu voiū ca să criticū a lor fapte-arbitrare,
Tăcerea e de aurū, a dis unū oare-care.
Apoi, când n'ai avere, când ai și datorii,
Și când ai mai cu sémă și șepte-opt copii,
N'ar fi o nebunie de a sacrifica
La Regele Prussiei și chiar familha ta ?
Cât esti-tu de ferice că esti independent,
Și poți tu în Balene s'arunci cu-al teū trident.
D'aceea eū ađi Lyra în cuiu am atîrnat,
Și 'necū ori-ce suspine în peptu'mi sângerat ;
Ba încă câte-odată, când sunt lîngă abisū,
In flaccēri aruncū multe din celle ce am scrisū.
Aflāndu-mě dér între ciocanū și nicovală,
Sēu între *Datorie* ș' *Ananghi* cea fatala,
Eū pentru cea din urmă silit sunt a opta ;
Acum d'a mea tăcere tu nu te mai mira.

C. D. Aricescu.

1883, Octombře.

AMICULUI MEŪ ARICESCU

Răspunđu eū la răspunsul cu care m'onoređi :
In elū este o frasă ce m'a surprins, să cređi ;
Tu đici, iubite frate, că 'n orele fatale,
In focū arunci produsulū al Fantasiei tale ;
Dér asta e o crimă, permite'mi a 'i-o spune :
Căci fructu-intelligenței e o creațiune
Și nobilă și sacră ; și care astă-đi are,
Și chiar la noi în țerră, valóre oare care ;
Tu scii că fiucidulū e aspru pedepsitū ;
Desnaturatū părinte, cum dér ai îndrăsnitū
In focū s'arunci copillul al Fantasiei tale ?
Acésta e o faptă din celle immorale ;
Unū monstru chiar să fie copillul ce-a creat
O mamă, nici odată ea nu l'a sugrumat.

Bolliac spunea adesea că e unū criminalū,
Arđend drama Mathilda într'unū momentū fatalū ;

Și că d'atunci continuu severa Conștiință
Li imputa o faptă făcută c'ușurință.

Dér să lăsăm acestea. De nu vrei a mai face
Politică, atuncia, lăsând Miniștrii 'n pace,
(Căci cum își vor așterne, așa se vor culca)
Te 'ndemnă și prin acésta a publica ceva;
Vre o colecțiune d'allese poesii;
Cu modu-acesta pôte tu scapi de datorii :
Căci daca se vor vinde, atunci vr'unu editoru
Se învoesce pôte cu Domnul autoru
Si 'i cumpără mai estin și alte operette.
Acésta nu 'ți suride, iubitule poete ?
Dér n'am bani, îmi vei dice. Nu trebuie sumă mare :
Platesce tu tiparul în rate mici lunare ;
Dér nu neglija rima, defectu unicu al tēu :
Căci critica severă te va combate greū.
Urmés' al meū consiliū, ș'o să te folosesci ;
Ș'apoi, dai și tu semne că încă mai trăesci ;
Mai fă să se audă, apprópe de sfirșitu,
A Lyrei tale córde, amiculū meū iubitū,
Ca cel cântecū armonicū, și plinū de duiosie,
Al Musei cei din Lesbo, în ora'i d'agonie.

D. Miozotescu.

AMICULUI MEU MIOZOTESCU

Idea ta, amice, o voiŭ realisa ;
De ŝi cu denadinsulŭ s'oppune Musa mea,
Dicŭnd cŕ voiŭ cullege, ŭn loc de trandafiri,
Ciulini ŝi pŕlŕmidŕ, sŕu mari nemulŭumiri ;
De astŕ prevestire eŭ forte ŭngrijatŭ,
Pe X..., omŭ competente, pe-loc l'am consultat ;
Citind colecŭiunea de poesii, 'mŕ-a ŭis :
«Ce o sŕ paŭi, poete, ŭn frunte 'ŭi este scrisŭ ;
«Tu poŭi cu tote astea de a le publica ;
«ŝi ce ŭi spune Musa tu nu prea asculta ;
«Cŕci e originalŕ : vitŕzŕ ca Eroŭi,
«Adesea e fricŕsŕ ca nisce iepuroŭi».

Apoi ŝi tipografulŭ cu care am vorbit,
Unŭ omŭ de consciinŭŭ, ŝi el m'a sfŕtuit
Sŕ nu mai staŭ pe gŭnduri. Acum, cum o vrea Domnul!
ŝi dicŭ ŝi eŭ ca Cesar, *sŕ trecem Rubiconul.*

Cât pentru editorii de cari îmi vorbești
In ultima'ți scrisoare, tu negreșit glumesci ;
Tu nu 'i cunoscî, se vede, amicul meu iubitü.
Am încercat ș'acésta ; și ei 'mî aũ offeritü
Pe chiar celle mai bune din operile melle,
Unü preçü fórte ridiculü ; aceste lepre relle
Vor să exploateze pe bieții scriitori,
Ce sunt, infortunații, l'*ananghi*-adese ori.

Adio ! Al teü nume mă face a spera,
Iubitulü meu confrate, că nu mă vei uita.

C. D. Aricescu.

Pot-scriptum :

In ce privesce rima din versurile melle,
îmi daũ totã silința să fie cât de belle ;
Dér nu potü să sacrificü rimei capriciose
Cadența, armonia, ideile frumoșe ;
Și 'ți daũ eũ de exemplu p'ai noștrii Trubaduri,
Ce aũ cântat bravura Haiducilor-Panduri ;
Ei nu se uit' la rime, ci numai la idei,
Precum si la cadență ¹ ; voiü imita pe ei,

¹ Așa, de exemplu, într'unü cântecü al Jianuluï, se ȃice :

„Ți-oũ croi d'o malotea
Cu florile cât palmã.,

Eliade a tratat acestü subiectü în *Curierulü de ambe-sexe*,
dând dreptate Trubadurilor noștrii.

Când nu potû face altfel ; în fine, scumpe frate,
Sili-mé-voiû din sufletû sã am rime bogate.
Dér chiar Bolintinénu, lucéferû între stelle,
Pe *Domnÿ* cu *omÿ* rimésã în satirele selle ¹ ;
Sunt dér, cum veđi, amice, în bunã companie ;
Și ași putea esemple sã'î daû încã o mie.

¹ Veđi *Eumenidele*, unde întãlnim rime cari se bat în capete ; de exemplu, *nesticat* cu *Birlad*, *piarã* cu *țérã*, *draciț* cu *desagiț*, etc. ; și cu tôte astea poesia din *Eumenide* este unû cap' d'operã în felul seû.

LA O LEBĂDĂ

Frumosă lebezioră,
Ca néoa albișoră,
Din lina ta plutire opresce-te pușin ;
Și cântă, cântă mie
Cel imnū, ce 'n agonie
Tu cânți, precum se crede, dând ultimulū suspinū.

Ca tine, la finitulū al carrierei melle,
Intonū ultimulū cântecū ; și p'arripele selle
Imaginația-mea
Al meū Spiritū transportă în alle ceresci sferre
Ce, după încetarea de ori-care durere,
Vor fi patria sa.

1883.

MUSA ȘI POETULŪ

M U S A

«Destul, destul, poete; e timpŭ să reposeși;
E mai unŭ demi-secolŭ de când mereŭ lucreși;
Ađi nu mai esci tu june să poři a mai lupta;
Și inamici îți face ghimpósă péna ta.

POETULŪ

«Cât suntem în viață, noi trebuie a lucra:
Destul noi după mórte etern vom repósa.

M U S A

Și cui spui-tu acestea, poetŭ lăudărosŭ?
Nu 'ți veđi barba albită și spatele ghebosŭ?
Abia lucređi o oră, și esci prea obositŭ;
În somnŭ cauți să afli puteri necontenit;
Repaosulŭ e dulce la vârsta ta, poete,
Precum este oglinda la unele cochete.

Dormi, dormi; pentru că somnulă procură fericire :
In somnă tu le uiți toate, dureri, nenorocire ;
In somnă nu veđi trădarea a cellor ipocriți,
Nici lacrămile-acellor de sórtă prigonii ;
Ună balsamă este somnulă, e vinulă ce îmbată ;
In somnă veđi acea lume unde-o să mergi odată.

POETULĂ

A ! Musă ipocrită ! 'mi arăți compătimire !
Dér em' mă torturésă, și fără contemre ?
Nu mă îndemni adesea să fulgeră pe tirană ?
Nu 'mi ai dictat tu Oda la Othon și Milană ?
Nu mă îndemni tu óre, ș'acum la bătrînețe,
A presinta omage la rara frumusetē ?
In fine, chiar și somnulă cel dulce despre điori
Mă turburi tu adesea ; cu ochi fermecători,
Suriđi mie, cochetō, și đici : « dragă poetă,
Mai fă vr'o elegie, vr'o odă séu sonetu. »
Dér ađi córdele Lyrei măi tóte rupte sînt ;
Abia sbîrnie una, ca p'între frunde-un vînt.
Din causă'ți gustat-am atîte-amărăciuni ,
Din causă'ți perdut-am ună roiă d'illusuni :
Căci tu mă plîmbi și astăđi prin lumea ideală,
Ce mare contrastă face cu lumea cea reală :
Pe când colo cu Brutus vorbescă și cu Socrati,
Aci întîlnescă numai Loioli și Pisistrați,
Nu m'ai silit tu óre pe cei puținți, pe toți,
La barra-Opiniunu a'i trage ca pe hoți ?
Nu m'ai silit a rupe cu vechii mei amici,
In cât ađi am în lume puternici neamici ?

Din cauza ta numai am fost eü areslat,
Din causã ta numai eü sunt persecutat ;
O ! fãrã tine astãđi eram și eü bogatü,
Și liberü, și ferice, și póte omü de Statü !
Din cauza ta 'n fine eü astãđi am albit :
Așa eram eü, spune, când noi ne-am însođit ?
Din cauza ta sufferü și eü. și tođi ai mei ;
Dér ce îi passã ție de scumpii mititei ?
Capriciile telle sã se îndeplinescã,
Ș'apoi arđã și șóreci și móra strëmoșescã.

M U S A

Nu eü, poete, sórta, ea crud te-a combatut ;
'Tu însã datoria în lume 'ți ai fãcut ;
Ș'apoi, ca Iisus, cine ia crucea în spinare,
Nu dórme el pe Rose, ci în spînzurãtóre.
Cu tóte nu se póte, poetulü meü iubitü :
Cu crucea din Golgota tu Bard ai devenitü.
Virtutea nu rimescã cu ranguri ș'avuție ;
Nu eü, ci tu ales-ai acestã meserie.
Mãrirü, avere, postari, de vrúi a dobîndi,
Urma sã atîrnã Lyra în cui, ș'a amuti ;
Dér 'ți a plãcut, poete, a dulce gloriolã ;
Și în aerostatulü sub formã de gondolã,
Ai vrut sã sbori cu mine în lunã și în stelle,
Ai vrut sã dai la Nimphe buchetü de floricelle,
Ai vrut a posa 'n fine ca Caton și ca Brut ;
Și astãđi, când prin mine și tu esci cunoscut,
Cãci tu prin mine astãđi esci unü laureatü,
Imi faci împutarü aspre ; ei bine ! esci ingratü.

POETULŪ

Te rogŭ, iubită Musă, modestă tu să fii :
Caci n'aŭ meritat lauri a melle poesii ;
Din contra, pentru elle am fost greŭ criticat
De o celebritate, ce m'a consiliat
Să scriŭ mai bine prosă, ȃicând : nu e poetŭ
Acelŭ ce foculŭ sacru nu simte el în peptŭ ;
Și 'mi dete de exemplu pe Moliere, Rousseau ¹
Citând ș'aceste versuri chiar de la Boileau :
«C'est envain qu'au Parnasse un téméraire auteur
Pense de l'art des vers atteindre la hauteur,
Si son astre, en naissant, ne l'a formé poète».

M U S A

De sigur, acellŭ criticŭ, el nu a fost poetŭ.
Să'și vaȃă bucătarulŭ de sossŭ și coteletŭ.
Dér daca tu, amice, *focŭ sacru* nu avéi,
La Văcăresci în fine și la Snagovŭ mergéi ?
Dér fără foculŭ sacru avéi aȃi avuȃie,
Precum aŭ mulȃi în lume, ce nu vor ca să scie
De patrie, libertate, în fine d'a lor țerră ;
Și cari trăescŭ numai aȃi pentru plăpumiórá ;
Prin *Blestemulŭ* în contra Muscalului barbarŭ ²
Prin *Oda la Grecia*, acelașŭ criticŭ chiar
Urma să te admire pentru curagiulŭ tēŭ ;
De nu pentru talentulŭ ce ȃi 'l contestŭ și eŭ.

¹ Jean Baptiste Rousseau.

² Veȃi Esilulŭ meŭ la Snagovŭ.

Eū n'am pretențiunea să fii un *Trandafir*,
Dér poți fi o *Rasură* ¹; si astfel nu mă mir
Când tu înghimpî unū *Asinu*, ce vrea să te apuce
Cu dinții lui, ba încă și chiar să te îmbrace.
In tot cađulū, amice, tu esci ađi un ingrăt ;
Căci ca p'o esaltată pe mine m'ai tratat ;
Atinsă la onóre, eū plecū, te lasū, adio !

Și Musa m'abandonă ; dér iarăși despre ăiuă,
Ea veselă apare; din cuiū ia a mea Liră,
Și 'ncepe ca să cânte ; poetul se inspiră ;
Și astfel de tiranul al meū nu potū scăpa.
Puțin, și eū de dînsul mă voiū debarassa ;
Afară numai dacă, ferescă Dumneđeū !
Destinulū ar decide să fiū cu Musa cū
Și 'n alte sfere, unde voiū merge după mórte ;
Atuncia în credință de plîns e a mea sórte.

1883.

(1) Veđi *Le langage des fleurs*.

LIBERTATEA PRESSEI

O! libertate-a preseii ! tu esci pentru popóre
Ce este pentru oameni acel minunatú sóre.
A căruia lumină, a căruia căldură,
Viață și mișcare la tot dă în Natură.
In tine se concentră ori-care libertăți ;
Esci piatra unghiulară ori cări societăți.
Tu singură poți face popóru-a progressa ;
Pe tronu'i tirania tu faci a tremura ;
Ați nu e pentru populi mistere saú secretú :
Tu veți ca în oglindă în ori ce cabinetú ;
Tu dai pe față 'ndată și intrige fatale,
Și ori-ce machinații seú planuri infernale ;
Prin tine ați tronésă popóru-lú suveranu,
Prin tine se demască tribunul șarlatanú.
Esci spaima și terrórea a celui viciosú,
Esci pavăza de aurú a celui virtuosú ;

Denunți țărrei abuzul și pe abusătoru,
Demască pe ipocritul ce specul'unu poporū ;
Unu populu pôte perde ori care libertate,
Și el numai cu pressa recapătă pe tôte;
D'aceea și despoți ce reacționari
Ei pressa sugrumară, ca ómeni arbitrari :
Divina cugetare, ori cât de moderată,
De fôrfece *Censure* era crud mutilată ¹
Tribuna ca și Forul sunt ađi assigurate
Prin legea ce proclamă a pressei libertate ;
Și cel care profană acestu sacru chivotu,
El perde și prestigiu, și creditul, și totu.
Licența se omórá prin chiar escessel seú :
Dispreçulú ea cullege, murind în spasmul greú.
Minciuna, calomnia, sunt nuorul ce ascunde
Al verității sóre ; dér bunul simțu pătrunde,
Și nuorul calomniei pe-loc s'a rissipit,
Ș'appare adevêrul cu mult mai strêlucit.

Dér daca sunt ađi sacre și bine făcétore
Și pressa și tribuna, așa să fie óre
Și preoții acestor duoé altare sfinte ?
Vai ! mulți dintr'ênșii astăđi devisa lor desminte !
Căci ce e điaristulú ? Ce e unú deputatú ?
Tribuni sunt ei ai plebei, sunt căinele colțatú
Ce apără el turma de Lupú amăgitorú ;
Puținí tribuni sunt astăđi la înălțimea lorú !

¹ Veđi articolulú meú *Legea sub Vodă Știrbeș*, publicatú în *Reforma* D. Valentinénu, No. 10 din 1859.

Și ce e mai tristă încă, că, prin corupțiune,
Acei puținți falsific' a țării opiniune ;
Din *fondulă de reptile* pe țiarști plătescū,
Pe mandatarī prin multe mijloce amăgescū ;
Și plebea e lăsată în prada celloi rēi,
Și e exploatată de oamenii mișei ;
Dér sânta Veritate triumfă pînă 'n fine ;
Și demascată, Despotulū s'ascunde în rume.

În țerrī ca Englitterra cu educațiune,
Cu pressa Ministerulū guvernă șese luni :
El comptū ține de pressă, ș'a ei opiniune
Pe căile legale în practică o pune.

Accept'al meū omagiū, divină libertate !
Și voi, tribuni ai plebei, ce-ați suferit de tote
Ca să 'mplințați în țerră acestū dreptū immortalū,
De care abusésă adesea cellū mișellū,
Fiți voi la înălțimea a vōstre missiunī ;
Și când voi veți ajunge la mari distincțiunī,
La cârma țării 'n fine, ce-ați fost să nu uitați ;
Principiile sacre să nu le renegați ;
Căci, altfel, de la cârmă când voi veți fi căduți,
Cu chiar faptele vōstre veți fi greū combătuți.

Ați Rege-al unū Populū nu e cel după tronū
(Afară numai daca el e unū sincerū Domnū,
Ca Leopold sēu Victor, ce sunt chiar o minune)
E cel care conduce a țării opiniune,
Cu facla verității la scopul cel umanū :
A lumina poporul, spre-a deveni Sovranū.

Acést' onóre numai am ambiționat ;
Dér din nenorocire eü încã n'am aflat
O foe 'ndependentã în modul absolut. ¹
Fenomenũ rarũ, ce pînã acum nu s'a vëdũt.

1866, Maiũ.

¹ Singura fœe periodicã, ce s'appropie ađi d'acestũ idealũ,
este *Națiunea*. — (1883).

LA REGELE MILAN

Ați fi crezut voi ore ca Regele Milan

Să fie unŭ tiranŭ ?

Elŭ, care d'al seŭ populŭ era stimatŭ, iubitŭ,

D'acellașŭ populŭ astăzi elŭ e disprețuitŭ ;

Der cum ore amorulŭ în ură s'a schimbat ?

Voința națiunii Milan a meprisat :

Poporulŭ i trimite fideli apărători,

Milan nesocotesce p'ai țerei defensori ;

El Șarta o suspendă ; și, Rege imprudinte,

Pe Christiei îl numesce Ministru președinte :

Pe Christiei, despotŭ barbarŭ și reacționarŭ,

Ce 'n oastea cea tudescă servi ca mercenarŭ ;

Pe Christiei, ce 'ndreptesă canonulŭ în poporŭ ;

Iar Regele privesce cu ochiŭ nepăsătorŭ.

Unŭ Rege e patronulŭ alŭ legii cei supreme ;

Și când primulŭ Ministru împinge la extreme,

Datorŭ e acel Rege a'l înfrina îndată ;

Și când culpa e gravă, a'lŭ da în judecată.

Acesta e regimulū constituționalū ;
Așa îl înțelege pactulū fundamentalū ;
Urmând altfel, unū Rege dă dreptulū la poporū,
Atuncia când cuțitulū pătrunde pîn' la osū,
A da jos după tronulū unū Rege-usurpatorū ;
Esemplu este Bomba și Othon vanitosū.

În vaile Moravei adî drama începută
Nu este terminată. e numai întreruptă :
Poporulū s'cîrbū adî cade sub mîna cea de ferū ;
Sosi apoi si iarna cu vifore și gerū ;
Răbdare ! în catene crescū perii lui Samson ;
Și dacă pîn' la vară va fi Milan pe tron,
Poporulū. ce adî este învinsū, îngenuchiatū,
Mînușa ridică-va ce el 'i-a aruncatū.

Milan, tu cați unū sprijinū în alții, nu'n poporū ;
Veți fi dejucatū mâine d'al teū falsū protectorū ;
Prin el veți perde terra, cum și tronul Serbiei ;
Prin el si noi perdurăm o cóstă a Daciei ;
Printr'ensul fratii nostrii, ce 'i fură devotați,
La Ungurulū selbategū sunt adî sacrificați.
Perfid este Habsburgul, perfidă și Russia ;
Nu este ore Czarul ce-a smuls Bassarabia ?
Și când o smulge ? 'ndată ce óstea românéscă
La Plevna din pericolū scăpă óstea ruséscă !
Ferește-te, Milane, d'asa sprijinitorū ;
Tu réză-mi-te numai pe bravulū teū poporū ;
A dat el multe probe că scie ca să piară
Și pentru libertate, și pentru a lui țerră.

Nici Sêrbul cum nici Grecul nu se conduc adî ei
Cu forța sêu minciuna de nisce cîrîmaci reî.

Iar cei douî *Scripțori* cari sã sfișie amar,
Unise-vor ei mâine prin intermediarû ;
Și amînduoî, Milane, te vor sacrifica.
Eseuple ai destule... Grăbesce a profita.

Ađi Sirbii și Bulgarii, și Greci, Români, Albani,
Sã'și dea cu toții mâna sã scape de Tirani.
Legăți-vê frătesce prin lanțul uniunii,
Prin lanțulu cel de aur al federațiunii ;
Aci este salvarea a vôstr' a tuturor ;
Așa numai v'astăptă unû falnicû viitorû ;
Căci, altfel, vê asigurû, că saũ de Panславismu,
Sêu póte mai probabil de chiar Pangermanismũ,
Veți fi în scurtă vreme cu toții înghițiți ;
Nu perdeți deră timpulû, și 'ndată vê uniți. ¹

1883, Noembre.

¹ Veđi *Manifestulă emi jrațilorû Sirbî* în *Telegrafulă* de la 3
și 31 Decembre 1883, și de la 1 și 3 Ianuarie 1884.

IOAN CÂMPINEANU

INAINTEA EROILOR ROMÂNIEI

Ioan Câmpineanu, marele bărbat.
La eroii țării ați s'a 'nfălisat.
— Ce veste aduce Ioan Câmpinean?
Il întreabă Mircea, Corvin și Ștefan.
— Visul vostru d'aur s'a realizat,
Le răspunde vesel ilustrul bărbat.
Astăzi Muntenia și cu Moldavia,
Sub unu singur sceptru, se dicu **România**.
Milcovul pe ele nu le mai desparte;
Astăzi amândouă au aceeași sorțe.
Unirea-e făcută, visul strămoșesc,
Fără să se verse sânge românesc;
De la Mihai Bravul țerra românescă
Fost-a umilită de pala turcescă;
Unu Oltenu cu nume de Vladimirescu,
Elliad, Magheru, Tell și cu Golescu,
Și alți junii, ca dinșii țării devotați,
De panduri, profesori, de studenți urmați,

Țerra o salvară de jugul grecescū ,
Și 'n fine de jugulū acellū muscălescū.
Ei independința țerrei aū preparat ;
Și astăzi Românul este respectat
Chiar d'aceia cari nu'i gîndesc ei bine.
— Sub ce Domnū unirea s'a făcut în fine ?
— Sub *Alecu Cuza*, care din uitare
Ridică el némulū cel cu nume mare ;
D'inamicii țerrei el a triumfat ,
Căci pe streini Cuza nu s'a rezimat.
In poporū residă forța suverană ,
Și prin popul mâine *Dacia traiană*
Sub unū singurū sceptru va fi ea unită ,
Daca atunci țerra va fi cărmuită
De unū Domnū ca Mircea , ca Ioan Corvin ,
Care să nu'și plece fruntea la strein.

Urра ! strigū Eroii țerrei românesci.
Urра ! repetésă bolțile ceresci.

Iar Stefan răspunde marelui bărbatū :
— Și tu, Cămpinene, care ai lucratū
La independința țerrei, cu toți noi ,
Intră în pleiada bravilor Eroii. ¹

1864.

¹ Publicată în *Buciumulū* lui Bolliac, N. 308/1864.

LA GRECIA

CU OCASIUNEA RĂSTURNĂRII LUI OTHON

(24 OCTOMBRE 1832)

În fine suferința la culme a ajuns !
Căutitul desperării la osă chiar a pătruns ;
Și într'o dă solemnă, tot poporul Greciei
Se scôlă, și decretă căderea tiraniei,
Strigând : « nedemn e Othon a governa eroi,
Pe cari i tratésă întocmai ca pe oi. »
O ! mult rabdă poporul ; dar când s'a 'nfuriat.
Nimic nu i resistă, el tot a sfărîmat.

O voi, fii Elladei ! o tu, popor de bravi !
Tu pentru a doua oră sfărâmi jugul de sclavi.
Onóre, Ellen, voé ! Voi sunteți demni nepoți
Străbunilor eroici, acelor patrioți

Ce pentru libertate ș'al patriei amor,
Muriaș ca Leonida, jersind chiar fii lor.
E tot acelașu sânge al bravului Spartanu:
Cinci secol de sclavie sub crudul iataganu
Să stingă nu putură în voi focul sublinu,
Ce face dintr'unu populu *Arhangeli-Herwimă*.

O regi! aveți d'eseplu pe Othon al Greciei;
Vă deșteptați îndată din somnul lethargiei
In care vă reține fatala-vă orbire.
Ce! nu vedeți voi oare abisul de peire?
Amorul unui popolu e forța unui tronu;
Nu furci, nu baionette, nici temniți, nici canonu..
S'a luminat soldatul, el ađi e cetățeanu;
Iar nu mașină orbă a crudului tiranu;
Și celui ce'i ordonă să 'mpusce p'oroșanu,
Soldatul i respunde cu bravul căpitanu
Ce 'n numele oștirii respunde lui Bibescu:
«Jurat-am noi credință pe steagul românescu,
«Pe care se citește *Onóre, România*;
«Arată'mi neamicul ce vine cu sclavia,
«Și contra lui cu toții luptăm ca nisce frați.»

Unu popul nu se pierde cu astfel de soldați.
Dér ce cere poporul? El cere libertate;
Și are drept s'o céră? El are drept la tóte:
Căci el este și forța ș'averea unui Stat;
Căci el delégă dreptul celui încoronat;
El dér să legifere, căci el e suveranul;
Iar nu Despotit țerei, nu Regele tiranul,

Ce saū din perfidie , saū necapacitate ,
Şi ţerra compromise şi sacra libertate.

Dér cupa suferinţei... puţin, şi s'a umplut ;
O picătură numai , şi *Othon a călūt* ¹

Acéstă poesie, reproducă de mai multe diare grecesci,
precum "Ιρις. Μελων, etc. a fost publicată pe lângă *Románul*,
Nr. 291/1862.

LA GARIBALDI

Ce sgomotū se aude? E bellica strigare
A unū martirū populū ce sfarm'a sale fearre;
Conduș de nuoul Brutus, din grôpa'i de durere
Se scôlă ađi astū populū, și strigă cu putere:
«Jos lançulū de slavie! Jos Regele Burbon!
«Unū singur populū liberū! Unū singur liber tron!»
Și toți populi liberī respund cu toți în chorū:
«Italia trăeșcă ș'al ei liberatorū!»

Ma cine e acella al cărui sonorū nume
Terróre ellū inspiră Tiranilor din lume?
E bravul Garibaldi, oșténulū democratū;
E spada Italiei, stindardulū ei sacratū.
Republicanū ca Brutus, sublimū ca Waschington,
C'o singură suflare dobórá unū vechiū tron;
C'unū singurū gestū o oaste întrégă el creeșă;
C'o singură privire pe toți ellectrisésă;

Batrâni, copii, sub stégu'i alérgă toți orbesce ;
'Naintea lui tot cade, ca fumú se risipesce ;
Palermo ierî, adî Napol', Venezia pe mâine ;
Apoi patrulatarul, și Roma chiar poimâine.

Résună Universul întregú d'al sêu renume ;
Toți populiî în lançurî invocă al sêu nume ;
Cu ce putere însă minuni el operésă ?
Cu singura credință a cellor ce 'l urmésă,
Și cu entusiasmulú acellui populú bravú
Ce ađi prin El sfăramă catena lui de sclavú.
E demnú de a lui sórtă poporu-italianú ;
Căci singur el prin sine învinge pe tiranú ;
Căci pentru libertate elú totul a jertfit ;
Și ca s'o dobîndéscă, ellú mult a suferit !
Vêdu a salle drepturî de Habsburg violate,
Provinciile tóte de Habsburg subjugate,
Stindardele roșite cu sânge de Eroi,
Onnórea și averea în pradă de strigoî ;
Sorbi-el pîn' la drojdîi veninul infamiei ;
Simți-el pîn' la ósse cuțitul Tiraniei ;
Și când a sunat ora, el sare din mormîntú,
Și furci, carcere, lanțurî, tot spulberă în vîntú.

Giuseppe Garibaldi ! Eroú nemuritorú !
Tu esci pentru astú populú un Deú, un Salvatorú.
Alătura cu Brutus de ađi chiar îți înscrie
Eroicul têu nume sovrana istorie ;
Și bustul têu, allăturî cu statua-Libertății ;
Și fruntea ta, încinsă de stégu-egalității ;

Și mii de generații pe grópa ta cunune
De flori nemuritoare în secolii vor depune.

O! fie ca Românul să se 'ntusiasmesse
D'eroicele'ti fapte, și să le imitese!
Și Ellu merită sórta aceluí bravu poporú ;
Dar ce 'i lipsesse însă? *Cavur* și un *Victoru*¹.

1860.

¹ Acéstă poesie, publicată în *Románulú* No. 262, din 1860, s'a tradus în limba italiană de filo-románul *Vegezzi Ruscala* ; și s'a publicatú în *Gazeta di Torino* No. 310 (20 Oct.) 1860.

O VULPE PACALITĂ.

O jună Vulpe, considerată
De animale ca diplomată,
Căci ea posasse ca campion
Al libertății, și combătea,
Cu o bravură care uimea,
Pe însuși Leul pe al său tron,
Fu dejucată de un Vulpoi,
In modul care vom spune noi.

Vulpoi-acesta Ministru-era,
Trecând la Curte chiar de Mentor;
Voind pe Vulpe a dejuca,
Iși făcu planul cel următor :
«Vulpea acesta ambițioasă,
«Și ea la cârmă s'ajungă vrea ;
«Să facem dără să fie-alasă
«In postul care doresce ea».

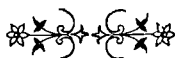
Deci, mijlocesce și se allege,
Prin influență, iar nu prin lege,
In postulă care Vulpea doria;
Iar Vulpea noastră originală,
Care guvernul il satira,
Eat'o d'odată officială,
Și pe Ministrii i lauda :
«Că la allegeri, cum și la tôte,
«Domnesce numai legalitate».
Atunci bătrênul nostru Vulpoi,
Rîdënd, el đisse : E ! vedeți voi ?
«Asta'i tribunulă cel serious ?
 «C'ună osă
 «De rosă,
«El bandiera ađi a schimbat».

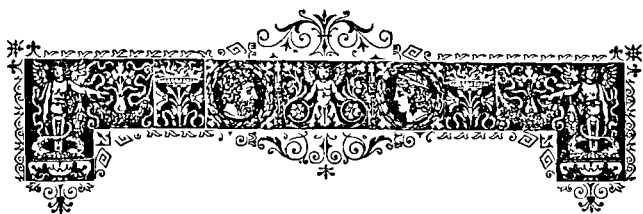
De toți amicii ea părăsită,
Vulpea fu astfel reu păcălită.

MORALĂ.

Omul d'onore și caracteru
E tot d'auna ună omă de feră ;
El nu își schimbă a sa credință
 Și 'ndependință
 Fôrte ușor
 Pentr'un oscioru.

1884.

TRIUMFULŪ DEMOCRATIEI

LA ALEXANDRU IOAN I.

Salutare, ȝi mărėtã ! Cu ce vie nerãbdare
Invoca a ta sosire acestũ populũ de martiri !
Şeispre-ȝece ani sunt mãine de cãnd țerra în piciore
A sdrobot într'o ȝi numai pe tirani și p'ai lor sbiri.

În resbellulũ din Crimeea de lua și țerra parte,
De atuncia Romãnia o mai bunã avea sörte ;
Însã din nenorocire Capii cei espatriați
Între ei se sfișiarã, profitãnd tot cei bogãti.

Trebuia sã trecã țerra și prin astã încercare,
Trebuia sã se allęgã trandafirii d'entre spini,
Trebuiaũ aceste lupte, ca sã vadã fie-care
Cine este cu poporul, cine e pentru streini.

A cãđut în fine Hydra ; drept în inimã lovitã,
Nu mai pöte ca sã mișce, stã lungitã la pãmëntũ ;

Și în spasmurile selle, Scorpia nelegiuită
Nici o milă nu însufflă în al ei negru mormântu.

Cei ce ađi pot să inspire ore cum compătımire,
Nu sunt ei, Despođii țerrei, sunt tribunii rătăciți
Ce aű vrut să galvanise acestű corpű de putrejune,
Și prin el să ție încă pe plugari tot lánțuiți.

Nici o faptă fără plată. Plingă ei Oligarhia ;
Iar Románii, ce vor fala bulevardului Traian,
Ei se bucură toți astăđi, cu întrégă România,
Că striviti sunt toți Despođii, iar poporul suveran.

Ađi recapătă astű populű drepturile usurpate ;
El împumnă astăđi spada lui Mihai și lui Ștefan;
El ocupă duoė tronuri, de Eroı mari illustrate,
Și pe fruntea lui streluce iar coróna lui Assan.

În concertulű Europei intră ađi, o Románie ;
Esci de secolı despărțită de illustrele'ți surori ;
Vesele și fericite, te salută cu mândrie ;
Și 'ți offeră o ghirlantă de nemuritoare flori ¹.

¹ Publicată în *Buciumulű* lui Bollhac No. 233/1864 ; tradusă în limba ellenă de D. Velisson, fu publicată în aceeași fée No. 235/1864.

LA O CUCUVAE.

Passere de noapte, ce în umbră șezi,
Și în umbră numai sbori și complotezi,
Ce tot te bocesci ?
Pe cine jelescî ?

Buhă cobitoare,
Vocea'ți plîngătoare
Este prevestire
De nenorocire
Pentru cei orbiți,
Iar cei instruiți
Te disprețuesc
Și te hăduesc.

Nu mă 'nfricosesă vocea ta pe mine ;
Cobe, tu esci cobe numai pentru tine,
Și pentru aceia ce seamănă ție ;
Gemetele telle de capul tău fie !

Mergi de te bocesce p'alle mari ruine
Ce aũ fost zidite numai cu suspine ;
Geme și suspină pentru renegatulũ
Care 'și retractésă principile salle ;
Geme și suspină pentru scelleratulũ
Care speculésă tot pentru parale ;
Geme și suspină pentru-acel Despotũ
Care vrea să trecă de bunũ patriotũ,
Inșă scamotésă chiar patria sa ;
Pentru dẽnsul fie lamentarea ta.

Singurulũ teũ meritũ, Buhã cobitóre,
E că faci resbelul cellor Rođetóre ;
Cãt pentru acésta tu utilã esci
In societatea unde locuesci ;
Din nenorocire, Buhã cobitóre,
Rẽsboesci tu încă slabe pãssẽrelle,
Cari ne sunt noẽ prea folositóre ;
Inșă le resbunã Șoimi și Rõndunelle ;
Tóte grãmãdite te prefacũ bucați,
Cãnd din întâmplare diua de arãți.

Solule al morții,
Despotũ ipocritũ,
Intrã 'n sînul nopții
De unde-ai eșit.

Dacă inșă vocea'ți, Buhã cobitóre,
Mórtea ne anunțã unũ Despotũ mare,

A unor Miniștrii perfizi, șarlatani,
Său a celloi cari se vîndu pentru bani,
Atunci te jelesce, căci te ascultu eū ;
O! atunci îmi place mult bocetul teū,
Cum îmi place Barza ce câmpii cu flori
Curăță de Șerpii cei otrăvitori ¹.

1863.

¹ Publicată în *Comenținea* No. 4 din 1863.

LA STATUA LUI MIHAI BRAVULŪ

Tratatele lui Mircea ș'al lui Stefan cel Mare,
Ce-a țării-independință de-plin asigurau,
De fiii Semi-Lunei, cu dreptulū cellui tare,
Cu totulū sfâșiate de mult elle erau.

Erai-tu umilită, o mândră Românie!
Streinulū dicta legea, și populus sta mutū :
Căci țerra ajunsese să fie o moșie
De Turci ea arendată la cine da mai multū.

Salvatū ca prin minune din gheara tiraniei,
Destinulū te allesse, viteze Căpitanū,
Să scapi acéstă țerră din jugul barbariei,
Unind-tu sub un sceptru pe fiii lui Traian.

Tus-trei frați Buzesci, Novac, Udrea cel tare,
Mihalcea bellicosulū, și Manta, mare Banū,

Farcașu, Calomfirescî, l'a patriei chemare,
Impumnă ei toți spada ș'alungu pe Turcomană.

În mijlocul atâtor vitezi cu spada lată,
Cu ochiul lor de Vultură, cu brațul lor de feru,
Și cari comand óstea în lupte încercată,
Mihaî părea Archangelu gonind rebeli din ceru.

Ca Leul ce s'asvêrlă în turma de gazelle,
Ca și torentul care sfăram' obstacol greu,
Ca fulgerul în fine, tu, fulgeru de resbelle,
Sdrobiai din prima luptă pe neamicul têu.

Silistra și Rușciucul, Sibiu, Alba-Julia,
Balcanii și Carpații, Stănesci, Călugăreni,
Trofee sunt illustre și pentru România,
Și pentru Mihaî-Bravul și bravii lui oșteni.

Mihaî, în cartea țerrei tu epocă faci mare :
Căci tu smeriși păgânul ce țerra împila,
Căci tu patriei telle ai dat neatîrnare,
Căci tu ilustrași țerra ce crucea apăra;

O pată însa este p'al gloriei telle sóre :
E actul de robie ce l'ai sancționatú,
E pactul ce d'unu secolu pe classa muncitóre
Alți Domni o prefăcuse în sclavú încatenatú ¹.

¹ Veđi *Magazinul istoricú*, tom. II, pag. 235 — 237, și 379.
Veđi și *istoria bătăliilor lui Mihaî*, de N. Bălcescu.

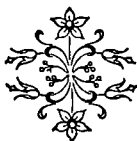
Sacrifici tu plugarul la marea lăcomie
Magnașilor, ce 'n lupte concursul ei 'ți au dată,
Uitând-tu că ellu este a casei temelie ;
Și fără temelie e templul sdruncinat.

Urmașii iartă fapta ce-avu urmări fatale ;
Istoria sovrană o va înregistra ;
Prin statua ta astă-ți victoriilor tale
Adducă omagiū Români, vrënd a le onora.

A ! fie ca junimea, de spada'ți inspirată,
Să se înflăcărese d'al patriei amorū ;
Iar cei ce sunt la cârmă, nu uite nici odată
C'a unui statū tăria residă în poporū ¹.

1874.

¹ Publicată în diarulă *Diua*, No. 153 74

LA ARMATA ROMÂNĂ

(10 MAI 1877)

I.

Ce sgomotu se aude colo, în depărtare ?
E sunetul de arme ș'a muzicii fanfare,
Ce-anunță lupta pentru naționalitate ;
E crâncen'astă luptă : sunt fii lui Osman
Luptând cu descendinții ai marelui Traian.

Sosi în fine ora ca oștile române
Din nouă să se măsoare cu hordele păgâne,
Ca 'n timpuri de mărire lui Mircea și Stefan.
Strébunii ne lăsară o țerră-neatîrnată,
Frumosă și avută, ca s'o lăsăm intactă
Și noi la strênepotii din țerra lui Traian.

La arme toți Români! La arme alergați !
In fruntea lor să mērgă ai noștrii bravi soldați !

In sângele cel negru al crudului Osmanü
Spălați insult'adusă stindardului romanü.

Să vadă Europa, ce ne credea bastarđi
Și d'altă origină, că nu suntem codarđi;
Că tot Romani noi suntem, cu sânge și cu nume,
Și demni încă d'aceia ce dobîndiră 'n lume
Prin fapte glorióse unü nume gloriosü.
Creați-voi României unü viitorü frumosü.

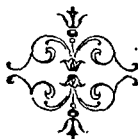
II.

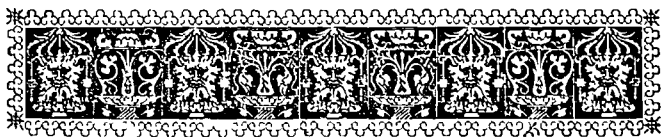
Sune trômbițele tóte;
Și canónele 'ncărcate
Verse lava destructóre
In ordiile barbare;
Turcul să se 'ncredințeze
Cum că țerra lui Traian
Demnă e să figureze
In concertu-europénü.

Treceți Dunărea îndată,
Și Vidinul dărâmați,
După cum făcêu odată
Bravii lui Mihaï soldați.
Mii de umbre glorióse
A strébunilor eroi
Sus, din sfere luminóse,
Cu mîndrie cat la voi.

Năvăliți toți în bătae
Ca și Leiî 'nfuriați;
Curgă sângele pîrae
Al păgânilor spurcați ¹.

¹ Publicată în *Pressa*, No. de la 29 Iuhă, 1877.

LA SCAMATORULŪ VELLE

Admirū cu totā lumea, o scamatorū savantū,
Feerica ta artă, prin care tu uimesci
Pe omulū de sciință ca și p'ăl innoantū;
Invan însă, artiste, cu arta'ti te fălescī!
Căci ce esci tu pe lingă acei mari scamatori
Ce totulū scamotésă, trecēnd de salvatori?
Ce vîră desbinarea în cei mai iubiți frați,
Și'i facū să se sfișie ca tigrū 'nversunați?
Ce schimbă ei prin aurū în monstru pe martirū,
În sclavū pe omulū liberū, și pe tribunū în sbirū?

Celebrule artiste, nu scii tu vr'unū mijlocū,
Tu care tai chiar capulū, și 'ndată 'l pui la locū,
Să scapi societatea de falșii patrioți?
Fă tu astă minune; 'ți am mulțumī noi toți. ¹

¹ Publicată în *Reforma*, No. 40/1861.

A MONSIEUR C. D. ARICESCO

SOUVENIR IMPROVISÉ DE NOTRE EXCURSION AU SINAÏ

Cher neveu de Ronsart, favori des neuf Soeurs,
De ton beau Sinaï tu nous fait les honneurs ;
Mais voila qu'au retour notre voiture casse.
Qu'eut-ce été si de loin, te suivant au Parnasse,
J'eusse avec toi tenté d'en gravir les hauteurs ?
Mon impuissante Muse eût-été bientôt lasse.
C'est sans doute au départ que son char eût versé ;
Et tandis qu'emporté par ta verve inspirée,
Tu chanterais tes vers la-haut dans l'Émpyrée,
J'applaudirais perdu dans quelque obscur fossé.¹

¹/13 *Juillet, 1861.*

Leon Plée.

¹ Eată și traducerea acestei poezii :

*Iubite nepotă ală lui Ronsard, și favorit al Museloră, tu ne faci onore a ne conduce în frumosul Sinaï din patria ta, din nenorocire, trăsura noastră se rupe tocmai la înturnare; ce s'ar fi întâmplat ăre dacă încercam a mă urca cu tine în Parnasul tău? Negreșit, Musa mea nu te ar fi putut urma în sborul tău; iar trăsura s'ar fi rupt chiar de la plecarea noastră; și pe când tu, transportat în Empireu de Musa ta inspirată, ai fi intonat ăcolo vr'unu cântec poetică, eu, asvărlit ă într'unu șanțu obscură, aș fi aplaudat d'aci armonioșele tele versură.,

DOMNULUI LEON PLÉE¹

RĂSPUNSŪ LA POESIA SA

Mă 'ntrebî, illustre óspe, că de cădém în nasŭ,
Pe când urcam Parnasulŭ, căllare pe Pegasŭ,
Ce-am fi pătît noi óre? Nimic n'am fi pătît ;
Căci în Parnasŭ se urcă poetulŭ fericítŭ,
Nu în trăsuri, ci p'arripî de alle Fantasiei ;
Pericolŭ e pe drumurî de alle României...
Pe când trăsura nóstră mergea lin pe șosea,
D'o dată face tumba colo jos în vâlcea ;
Dér, grație Provedinței, că am scăpat cu bine !
Pe lingă suvenire plăcute, ce cu tine
Tu duci din România în Franța ta amată,
Veî duce și 'ntâmplarea acésta neașteptată.
Eŭ sperŭ cu tóte astea să viî încă la noi,
Să facem iar voiajurî pe munți, tot amînduoî ;
Ș'atuncia le vom face cu drumulŭ cel de ferŭ,
Saŭ cu aerostatulŭ primblându-ne prin cerŭ ;

¹ Redactorŭ politicŭ la 1861 al țiarului *Le Siecle* din Paris.

Dér óre, o poete, chiar drumulú cel feratú
Pe omú nu îl espune să fie resturnatú ?
Pericolulú atuncia cu mult este mai mare,
Căci esci spusú a pierde ce omul mai scumpú are;
Voiajú făr'accidente nu are nici unú *hazú* ;
Iar astá-emoþiune ce încercarâm aþi
Îþi va adduce-aminte de o cãllãtorie
Fãcutã împreunã cu mare veselie.

1861, ²/₁₄ Iulie.

DOMNULUI LÉON PLÉE

LA SOSIREA SA IN ROMÂNIA

O! tu, al libertății eroicé luptătoru,
Ș'al drepturilor noastre ardinte-apărătoru,
Prin mine ați Româniū salută cu iubire
In patria lui Mircea a ta bună sosire!

A! Franța! Franța numai, ea este destinata
A fi liberatōrea cea ncinteresată
A tuturor acellor ce gemū sub apăsare,
Și cari punū speranță în Nația cea Mare.

Ei bine! spune Franței prin liberu'ti organ :
Că ai vedu't tu astă li pământulū lui Traian ;
Că populu'lū acesta mai patru sute ani
Fu splotat ca vita de cei mai cruđi tirani ;

Ca populusă acesta, în timp de barbarie,
El singur tinn peptulă, cu multă vitezie,
La Turci, Cazaci și Unguri, la Lehi și la Tătari;
Și încă, mai înainte, la sumă de barbari;
Și el din astă luptă cu viață a eșit:
De doi secolă el însă prea mult a suferit:
Și suferința face p'ună populusă înțeleptă;
Dér foculă viteziei tot arde 'n al seă peptu;
Și dac'atreea oră el nu s'a revoltat
In contra Tiraniei ce 'l fine împilat,
Acăsta nu provine de-loc din nepăsare:
Ci numai din prudență e încă cu răbdare.

Mai spuse încă Franței d'ast populusă generosă:
Că pôte compta Franța pe braçulă lui vinosă;
Că bellă e, avută, și bravă România;
Și ceea ce 'i lipsesce, nu este vitezia,
Seă spiritulă resbellică; e sprijinul cel tare
Al Franței, ca s'o scape d'acelle ginte care
Voescă ca s'o înghiță: de crudul panslavismă,
Cum și de Teutonul cu-al seă pangermanismă;
Mai spune încă Franței că Șarta ce ne-a dată¹
L'ai seă Despoți poporul ea l'a sacrificat,
Paralisând voința acellor patrioți;
C'a ei protecțiune dorită e de toți.

In fine, o tribune, susține 'n viitoră
Cu-acellașă zelă și ardore acestă martiră poporă;

¹ Anexul II al Convențiunii de la 1858.

El e d'aceast rassa cu Marele poporŭ :
Acelleasi aspiraŭi ŝi spiritŭ creatorŭ :
Când ora învierii în fine va suna,
Allături cu Francesulŭ Romînulŭ va lupta :
Dér trebue ca braçulŭ ce astăzi e legatu
Să fie el de França atunciã liberat. ¹

¹ Publicată în *Românulŭ* No. 212 1861 din preună cu poesia
D. Léon Plée.

DE PE FLAMÎNDA ¹

I

Mai étă-mé odată pe crésta ta, l'dămină.
Tu esci încă tot jună, eū însă bătrînū sîntū!
De grijî mai mult sdrobotă, ființa mea plăpîndă
Înclină spre mormintū.

Ia spuue'mî de ce óre, Natură maestósă,
Ai fost, și esci, și fi-vei, tot jună și frum?osă
«Poete, eū nu cugetă! Și scii-tu ce e óre
«Divina cugetare?
«E foculū ardătorū,
«Unū focū care consumă unū sufletū simțitorū.»

Așa đice Natura. si ea dreptate are :
Nimica nu consumă pe omū ca cugetare.

¹ Colină în fața Câmpulungului, loculū meū natalū.

Tu semenî, o Natură, cu florea immortella
Ce si vara și iarna e fragedă și bellă ;
Iar eū, cu-acea ruină
Ce stă p'a ta colină.

Tu peste miî de secolî tot jună o să fi ;
Și multe poe-ii .
Veî inspira acellor ce sciū ca să citēscă
În cartea ta sublimă.

« Illusie-omenescă !

Natura îmi rēspunde : tu te iușeli amar !
Astū globū cu satele'ti peri-vorū și ei chiar ;
Precum va peri însuși cel sore grandiosū :
Preum va peri încă și Geniul radiosū,
Ce lasă o lumină prea bine-făcētore,
Ca globulū ce se stinge în marea depărtare ;
Peri-va tot ce-osiștă, si tu, precum și eū ;
Si numaî o ființă trăi-va, *Dumnezeū !*
Prin Ellū se re'noesce sistemele solare ;
Ellū singurū e puterea eternă, creatōre. »

II

Ei bine ! în viața dar sa ne bucurăm
D'a telle binefaceri : și adî să admirăm
Acēstă panoramă, atâta de frumosă.
Muscelle grațiose, și voi, munți grandiosi,
Primiți o salutare, ca 'n vîrsta amorōsă.
Ca 'n anii mei frunosi .

Atunci totu pentru mine era illuzine !
Eu nu sciam durerea, nici chinul ardătoru ;
Și, legănatu de zefiri. pe frunte cu cunune,
Făcém visuri d'amorü.

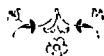
Famillia. Romănia. și flamma creatöre,
Acestea consumarü viața mea curënd :
Așa lampa consumă cu limba'i ardëtore
Unü flutture sburând.

Și éta-mé d'odatä în tòmna vieței melle,
Albitü, sleitü de forçe. la cinci deci de ani. vai !
Când alii l'astä vârsta cullegü la floricelle
Din al vieței rai.

La sim'ți de viacă viu iarăși. o Natură,
Ca spiritulü și corpulü să le întinerescü :
Aci aerü și apă, și munte, și verdurä,
Mé reînsuffleteścü.

Aci ași fi ferice cu scumpa mea soție,
Cu-amicii mei de scölä și cu copii mei ;
Dér Sörta nu voesce ; ei bine ! voea'i fie ;
Să ne supunem ei.

1870, Iulie.

LA ARTISTULŪ REMENYI ¹

Din vallea cea de lacrimi, din lumea de himere,
Arcușul tēū, artiste, mē urcā 'n alle sferre
De unde se 'nspirară Mozart și cu Bellini,
Și Mayerber, și Verdi. și Liszt și Paganini.
Cumosci secretulū magicū ca să allinī suspinulū.
Să nasci în omū speranța. s'adormi și însuși chinulū;
'Tu esecuți. maestre, c'ō rarā măestrie
A nōstre arii, pline de dorū și poesie.

Celebrule artiste, illustre Réményi,
Prin fermecu-armoniei putea-vei tu stîrpi
Atâtea patimi, cari degradă omenirea,
Și lançuri i prepară, ș'adese ori peirea ?
Prin fermecu-armoniei. nu poți face tu dorā
Ca nația română și nația maghiară.

¹ Violonistū celebru, de naționalitate maghiară. ce a cântat pe scena teatrului naționalū la 1867.

Uitând trecutul barbarū, și urele fatale,
Absurdele pretenții din epoci feudale,
P'altarulū libertății să 'și dea mâna frățesce,
Și contra Tiraniei să lupte vitezesce ?
Unirea face forța a celui slabū și micū :
Fatale desbinare profita la-inemicū.

De poți tu, o artiste, să faci așa minune,
Cu toți împletim ție de trandafiri cunune ;
Dér Ungurulū nici astăzi nimic n'a învățat
Din câte sufferințe și ellū a încercat !
Ellū astăzi este tare ; el sceptrul ađi împarte
In duoē cu Habsburgulū, al său 'namicū de mórte ;
E timpū ca să dea probe acuma de dreptate ;
Respecte ađi ori-care nationalitate ;
Caci altfel, dacă jugul maghiarū va fi mai greū,
Decât jugulū habsburgicū, atunci, pe Dumneđeū !
Curēnd și despotismulū maghiarū sdrobot va fi :
Romāni, Croați și Cehii, trufia 'i vor smeri. ¹

¹ Publicată în *Trompeta Carpaților*, No. 490/67.

CONVOIULŪ FUNEBRU

ALLŪ UNUI PROFESSORŪ VIRTUOSŪ.

IN MEMORIA LUI DUMITRU JIANU,

primulŭ meŭ profesorŭ de limba română

Acellŭ convoiŭ funebru al cui sã fie ore ?
Unŭ mortŭ pe unŭ dricŭ simplu de duoi cai e purtatŭ ,
Si dupã el urmẽdã pe josŭ, cu întristare,
Unŭ preotŭ si unŭ juve, femeii și unŭ bãrbãtŭ.

Amici sunt, și copii, și a mortului soție;
Bãrbatulŭ e elevulŭ aceluï professorŭ ;
Cãci professorŭ fu mortulŭ, ce 'n timpŭ de tiranie
Lumina veritatii imprãstia 'n poporŭ.

A fost el unŭ apostolŭ zelosŭ al libertãtii ;
Trãisise și murisise ca și unŭ înțeleptŭ ;
O! el nu tãmãiasse idolŭ vanitãții ;
Cãci foculŭ acel sacru ardea într'al seŭ peptŭ.

Ori unde semănasse sămēnta veritătii,
Crescuseră și fructe și flori cu scumpū profum:
Iar cei ce priimiră lumina libertății
Aū fost nisce fanale la rîndulū lor acum.

Ei bine! astū professorū, lipsit el de avere,
Și consumatū de bōlă în ultimii sēi ani.
In ora'i d'agonie simți cruda durere
A omulū ce mōre lāsând copii orfanī.

De ar fi fost el unulū din cei cu multă stare,
Prin fraudă ea strânsă, sau vre unū șarlatanū,
Ce lume-ar fi la gropă'i! Ce luxū! Ce pompă mare,
Ca la immormintarea a unui Soveranū!

Tu însă. scumpū professorū, cu mari anevoințe,
Abia după trei zile ai fost immormintat;
La ultimū'ti repaosū. condusū de cinci ființe;
Elevulū teū discursulū funebru-a pronunțat.¹

Corōnă de flori simple, și calde lăcrămiōre
Depusu-s'aū pe gropă'ti; iar numele'ti stimatū
De multe generații în vécuri viitoare
Cu venerațiune va fi el pronunțatū,

¹ Veđi acellū discursū în *Binole publică* de la 26 Mai 1880;
în *Telegrafulū* de la 21 Mai; și în *România liberă* de la 23
Mai, acelașū anū.

Jiene, dormi în pace în sinu-eternității ;
Elevii tei ș'amicii din locul meu natalu,
Conduși mult timp de tine pe callea verității,
In inimă îți ridică unu templu immortalu.¹

1880.

¹ Prin subscripțiune din partea Câmpulungenilor, i s'a ridicat o cruce și unu grilagiù la mormântulu său de la chimitirulù după șoséoa Pantelimon, și s'a proiectat încă a se pune ș'o tablă de marmoră, cu numele și serviciile sélle, în păretele din fața scólei primare din Câmpulungă. unde Jianu a funcționat ca professorù peste dece anî.

CURCUBEULU.

Simbolu de speranță și de bucurie,
Tu aparți în aeru după vijelie;
Și îndată nuorii se și risipescū,
Rațele solare mai viu strălucescū;
Passeri și insecte cântă 'n cuibulū lorū,
Și se veselesce ori-ce viețuitorū.

'Tu 'mprumuți acelle șapte vii culori
Dela mîndrulū sôre prin vîllulū de nuori;
Stégulū Românei (i a împrumutatū
Galbenulū, albastrulū, roșulū înfocatū;
Elle însemnêsă: că prin *sânge* pôte
Unū poporū s'ajungă drept la *libertate*.
De va fi *statornicū* el în scopulū seū.

Te salut eū veselū, scumpe curcubeū!
'Tu, ce ești simbolulū celū de înfrățire

Intre Țeitate și 'ntre Omenire,
Ne anunți tu astăzi că vor înceta
Viforile grele ce ne sbuciuma?
Destul fu 'ncercată biata Românie!
La țermă ea ajunsă după vijehe,
Dreptu are să guste dille mai senine;
Fii tu ați emblema speranței divine;
Fă tu ca poporul nostru de martiri
S'adormă pe patul cel cu trandafiri;
Imnul de 'nfrățire să pôtă 'ntona,
Și de libertate a se bucura.
Ați e timpă în fine a 'nceta deplin
Urele fatale cari ne desbin.
Unire, frăție p'al țerei altară:
Eată ce anunță acelă cerescă dară,
Numită Curcubeu,
Eșarpă frumôsă a lui Dumnezeu.

1883.

ALTEȚEI SALE
E L I S A B E T A,
REGINA ROMÂNILOR

Msci modelu de virtuți sacre ce **Te** făcu a fi slinată.
Lauda ce **Ți** facu poezii este bine meritată.
Inima **Ta** cea de auru e de bunătăți isvoru :
Sacră este misiunea a orî-căruî Domnitoru
Aplicatu a face bine țerei de sub sceptrulū sĕu ,
Bine-cuvîntatū dĕr fie numele-augustū al **Teu** !
Msci cu drept cuvĕnt mândria astuî popul, **Ți**-o spuiū eū.
Le adorā toți Româniî ca p'unū angelū păzitorū ;
Vstădi fi-tu curcubeulū între Rege și Poporū ¹

¹ Publicatū în *Pressa* de la 25 Aprilie 1875. s'a modificatū în acĕstă colecțiune de poesii.

UNŪ BOBOCŪ DE CRINU

RUPTŪ DE VIJELIE.

IN MEMORIA A. S. PRINCIPESEI MARIA

I

Intr'o grădină
De flori ea plină,
Era o flóre
Incântătore.

Acéstă flóre,
Crinŭ maestosŭ,
Avea vlăstare
Bobocŭ frumosŭ.

Unŭ dulce sóre
Il desvolta,
Și fie care
Il admira.

II

Dér într'o nópte unú viscolú tare
Smulge mulțime boboci de flori ;
Atunci fu ruptă ș'acea vlăstare
De crinișori.

Și ca Rahela neconsolată,
Biata tulpină mult întristată
Plânge unică vlăstarea sa ,
Fără speranță a re'nvia ;

Și cu ea plânge grădina tótă :
Passéri, albine, flori și chiar spini ;
Căci floricea cea adorată
Era podóbu astei grădiní.

1 Publicată în *Pressa* de la 4 Aprilie 1874.

Î N M E M O R I A

LUI

IOAN ELIADE RĂDULESCU

Urăscu tirania, 'mi e frică de anarhie.

I. Eliade

(Cănerul din 1849)

Precum nóptea s'ascunde când sórele apare,
Și 'ndată 'nsufleșesce totu ce e simșitoru :
Așa tu, Eliade, cu pana 'ți creatóre
Viața libertății ai datú astuí poporú.

Elevú tu allú lui Lazár , ș'allú lui demnú successore,
Legatulú sêu cellú sacru tu noe ne-ai lăsatú ;
Și noi, la rëndulú nostru, stimate professore,
La alții vom transmite acestú prea scumpú legatu.

Unú altú legatú, totú sacru, primit-ai, Rădulescu :
Să scapi tu România din jugulú cellú barbarú ;
Legatú transmisú de Tudorú, d'acellú Vladimirescu
Ce 'n inimă lovisse pe Hydra din Fanarú.

Prin limbă lucraî pentru iubita 'Ńi naŃiune,
Şi ţerra înŃellesse p'allŃ ei reformatorŃ ;
Şi cŃn l sosi momentulŃ supremŃ de acŃiune,
RomŃnii toŃi cei sinceri 'Ńi aŃ datŃ concursul lorŃ.

Apoi Ńi după scenă, ca după o tribună,
A ta maéstră pană Junimea-ellectrisa ;
Şi geniu libertăŃii din Roma cea strébună
Programu-emanicipării prin Brutus îŃi dicta.

Iar când ressári Ńiua cea sacr'a învierii,
Cea Ńi de libertate ce nu o vom uita,
Sdrobind alle lor lanŃuri, victimele durerii
In faça Tiraniei dispreŃulŃ arunca.

In timpulŃ de mişcare condus-aî România
Ca vechiŃ pilotŃ o barcă p'oceanul cellŃ polarŃ ;
Trei luni Ńinuşi in lanŃuri pe monstru Anarchia ;
Trei luni oştirea russă Ńinuşi tu la hotarŃ.

O timp de libertate Ńi de regenerare ,
Te salutăm noi veseli, ajunsî aŃi la limanŃ.
Tu pentru România ai fost o sərbătore :
Căci sclavul juca 'n horă cu crudulŃ seŃ tiranŃ.

Dér după bucurie urmésă întristare !
Căci sórele DreptăŃii in nuori se affunda :
Veni invasiunea cu hordele barbare,
Şi crivéŃulŃ sélbaticŃ departe v'allunga.

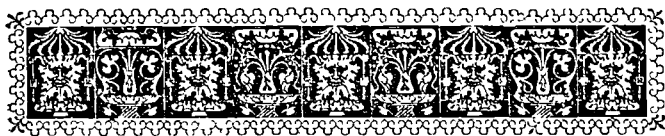
Veni-vom cu ghirlante de dafini și verbine¹
A ta frunte ilustră a o încunună;
Atunci pôte Româniî cu inime streine,²
În faç'acellei statui se vor romanisa.³

¹ Simbolul gloriei modeste.

² Cei ce se rezemă pe străini.

³ Acastă poesie s'a împărțit în foi volante în teatru cel mare, în séra de 20 Februarie 1874, cu ocazia reprezentațiunii pentru ridicarea statuei în memoria lui Eliad.

PHILOSOFUL Ț

EPISTOLĂ FAMILIARĂ

DOMNULUI EUCLID LANGADA

Amic^u de copilărie din Câmpu-lung^u

I

Pentru care cuvintă ore filosof^u tu mă numesci,
Și în scris^u cum și 'n vorbire? Vrei să ri^uđi? Sau să glu-
Negreșit că tu în glumă acest epitet^u mi-ai dat, |mesci?
Pe care eu te asigur^u cum că nu l'am meritat.
Crede-m^u, iubite frate, tu profani ast^u epitet^u
Când îl dai lui Aricescu, care nu e nici poet^u;
Mai alles când el continu^u, în tot^u via^uca sa,
A făcut greseli d'acellea pentru care-ar merita
A se numi, nu filosof^u, ei nechipsuit^u bărbat^u.
Eu îți voi^u proba ac^usta, fiind-că m'ai provocat^u.

II

Filosofu am fostu eū ore satirând în poesie
 Pe Marița lui Bibescu? ¹ A fost chiar o nebulie;
 Căci, cât a domnit Bibescu. eū am fost persecutat :
 Eū. care avém diplomă ca unū bacaloreatū,
 Abia la Vistierie fuiū unū simplu scriitorū ;
 Ași fi putut fi de sigur cel puçin judecatorū.
 O trista esperintă m'a ncredintat. scumpulū meu.
 Că tôte ne mergū ca raculū când primulū debutū e rēu;
 Împinsū de Fatalitate p'asemenea povîrnișū,
 Sosiū în abisū. ca piatra rostogolind prin pietrișū:
 M'am căit pina în fine. însă prea târdiū era!
 Al seū Destinū muritoruhū nu îl pôte evita.

III

Filosofu am fost eū ore când la patrudeci și opt
 Atacam pe Împēratulū al imperiului rēscoptū,
 Și'l numiam chiar *Anticristulū*? Deçi, am fost eū esilat
 La Snagov unū anū de dille. si vr'o trei luni internat
 La arestul din Agie. ² Eată-mē compromisū greū,
 Și 'n cartea neagr'a Rusiei ca comunistū trecut eū.

¹ Veçi poesia *Triumfulū Virtuții* (în colecțiunea *Câte-va ore de Colegiū*) dedicată Dōmnei Știrbei; și unde figurēsă aceste duoē versuri. la adresa soçiei a duoa a prințului Bibescu :

Fortuna ăbă Palți a dat favorca sa,
 Cununa nemuriri e numai partea ta *

² Veçi opera mea *Esilul meu la Snagovū*.

IV

Știrbei vine la putere : el ca unū Prințu diplomat,
 Voind să se înfrățescă cu *Zavergiū*, 'i a chemat
 În mai multe *slujbe* grasse; iar mie Prințul Știrbei
 Îmi dote unū postū.... scii care? Nu ghicesci. Siretul Bei
 Comissarū vrea să mă facă sub prefectul său Rosset
 (Numit Radu. nu Costache, illustrissimul poet);
 Îți închipuesci poetulū într'unū postū cam de spion.
 Am răspuns cum se cuvine Consolulū după tronū
 A numit apoi în fine p'amiculū teū Aricescu
 Capū de birou la interne prin Nicolai Crețulescu;
 Refusaiū ș'astă onoare : să servū Statulū nu amū vrutū
 Sub unū domnū de băioneta Muscalulū sustinutū.

V

Dér pe tronulū României s'a urcat Cuza în fine,
 Și cu dînsul se 'ntronară libertățile divine;
 Posturi grasse, lucrative, iarăși mi s'aū offeritū. ¹
 Filosofū fost-am, amice, refusând necontentitū?
 Dér de ce refusam ore? Ca să pot ca publicistū
 Să'mi conservū independența de poetū și diaristū;
 Și fiind-că arbitrarulū combătem eū necurmat,
 Pentru *Oda la Grecia* ² fuiū de Cuza arestat,
 Și vr'o șese luni aproape am seșut la Văcăresci.
 Meritū ore epitetulū cu care tu mă *cinstesci*?

¹ Veđi *Buciumul* lui Bolliac No. 134 pe 1863.

² Veđi opera mea *Procesulū meū* pentru Oda la Grecia.

VI

F'îind în arestu atunci am rupt'o cu-amicii mei,
Cu amicii cei politici; căci eram convins că ei
Nu umblă pe calea dréptă, cu Boerii cochetând
Ca pe Cuza să rěstórne mai curênd, neaşteptând
Chestiile sociale mai ântêiû a deslega.
Mai erau ş'alte motive... nu potû a mă esplica.
Ađi ei sunt a tot puternici; dacă nu'i nemulţumiam,
De a lor omniputîntă şi eû ađi mă folosiam.

VII

Eata că sosescce 'n fine şi lovirea cea de statû.
Cuza Vodă, ce de mine era atunci încântatû
Pentru actulû de ruptóre cu partidulû democrat,
Îmi propusese prin Voinescu, prea iubitul meû cumnat,
Postulû de prefectû la Argeşû, să combat pe democraţi.
Căci în Argeşû Corifeii erau bine înarmaţi.
I-am respus atunci îndată prin cumnatul meû Voines-
«Spune, rogu-te, lui Cuza că Constandin Aricescu [cu :
Este un omû de principii, iară nu un gheşetarû ;
Tot ce'lû rogû, dacă se póte, şi o cer ca singur darû.
Daca vrea să mă oblige, în allegeri să-mi dea pace;
Să mă lase să luptû singurû cu-a melle proprii mijlóce».
Eata singura favóre ce Cuza 'mi a acordat ;
Iară urbea mea natală mă alesse deputatû.
Filosofû am fost eû óre, nesciind ca să profitû
De asemenea ocaşi, cari m'ar fi 'mbogăţit ?

VIII

Eată-mă. iubite frate, deputatū a două oră. ¹
Trimisū a pune sigiliū pe unū votū, ce astă terrā
Se pretinde că'l dedesse, fără de a discuta:
Cel puçin fost-am filosofū d'astă dată? Veī vedea.
In loc de a trage spusă numai pe turta mea, eū
Din contra pe Dictatorul l'am combătut fôrte greu.
Pentru abusū de putere, și ca mare scamatorū
Veđi desbatere' Adunării. ² Pepelea, resbunătoru,
Neputënd ca să mă pue, cum ar fi dorit, în furci,
M'a esclus din Adunare prin ai sei bravi Mameluci.
Alegătorii mei însă, ca unū fel de protestare,
Mă trimit a două oră în faimōsa Adunare.
De atunci fostul Dictatorū mă persecută mereū.
Ei bine! și d'astă dată filosofū ore fuiū eū,
Să mă iaū la luptă dréptă cu un așa uriașū?
Daca eram eū filosofū, eram ađi un bogătașū;
Și avém si de protectorū pe Pepelea cel vestitū.

IX

Rogu-te, mai ai răbdare, că încă n'am *isprăvit*.
La anulū șéideci și noē, fiind Ministru Crețescu,
La Arhive ca Directorū el numesce p'Aricescu.
În astū postū eram, amice, chiar în elementul meu;
Dér ce se întâmplă însă? Peste șése luni, fuiū eū

¹ Prima oră la *Dicanulu ad hoc*, în anul 1857; ș'a treea oră. la 1867 sub Ministerulū Ion Ghica

² În *Monitorulū* de la Ianuariū 1865.

Depărtat de la Arhive fără motivu de Mirzescu,¹
Creatura lui Pepelea; étă iarăsi Aricescu
Liberu și independente... Pepelea `și-a resbunatu.
Cine a fostu prin urmare în acésta vinovată ?

X

La Șéptedeci, Grădișteanu, simpaticul omonimă,²
Omă integru, și Ministru ce`l pot numi chiar sublimă.
(Nu pentru *hatîrulă* rimei) mă chiamă ca Directoră
La Domenii, să stîrpescă cuibulă cel îngrozitoră
De abuzuri învechite ; si *cartă albă* îmi dette
Ca pe hoții din Domenii eă să`i daă pe toți pe bette.
Pe atunci acestă serviciū era codru de vlășie :
Mulți împiegați făcuse strélucită avutie.
Am aruncat toți ciulinii, ș'am pus în loc trandafiri:
Am desrobit apoi încă și averi din cotropiri,
Între cari și moșia vestită din Colibași,
Prin fraudă cotropită de trei șireți arendași ;
În fine, chiar pe Pepelea. arendaș atunci bogat,
L'am constrîns ca să plătescă datoria către stat ;
Și l'am dat și'n judecată pentru pădurea Comană,
Ce fără drept o tăiasse, în cât făcuse poiană.
Ași fi putut dér, amice, și fără compromitare,
Să profit d'ocasiune spre a`mi face și eă stare ;
Și astăzi să fiă și liberă, și cu bani mulți la chimiră;
Iară nu să daă din buze, suferindă ca un martiră

. 1 Ministru al instrucțiunii la 1870.

² D. Constandin Grădiștenu, fost deputatū în mai multe rînduri.

Nici în astă 'mprejurare nu am fost filosofu eü:
Nu meritü dër epitetulü care îmi dai, scumpul meu.

XI

Desgustatü d'o meserie ce neamici îmi făcea,
Şi viind unü altü Ministru ce chiorîşi el më privea,
Îmi dăduiü demissiunea, şi m'am reîntors eü iar
La Arhive între sóreci, ce rodeaü unü biet dossar.
Pe când colo, la Domenii, eraü nişte chişorani
Ce rodéu averea tërrei, şi 'şi umpléu tolba de bani.
Vre o patru ani, amice, am fost aci liniştitü;
Şi documentele tërrei ca ochii mei le-am pădit.
Dër ş'aci avuiü ispite; şi filosofü de eram,
Din secta epicureană, negreşit më 'mbogăţém.
Publicaiü câte-va opuri relativ la istorie,
La finanţe mai cu sémă, cum şi la hronologie :
Şi më credém förte stabil în acest postü delicatü:
Dër öre stabilitate póte fi în acestü statü ?
Veni iarăşi la putere Ministru nostru Mihai,
Dictatorulü cel illustru, omulü de la 2 Mai;
Şi prin collegul seü *dulce*, cel dela instrucţiune.
În disponibilitate fără motivü el më pune.

XII

Viü la anu o mie opt sute şi cu şépte decî şi cincî,
Când umbra Ursulü căllare, iar Vulpea purta opincî;
Când lupta coalitiunea cea de la Mazar-Pasa
Cu guvernulü Catargiu. care nu vrea a ceda.
Điarulü lui Boerescu cu điarulü lui Rosset
Schimbaü între elle hombe; jurisconsultulü siret

Incrimina pe *Românul* că este la Ruși vindutū,
 Că din fondulū de reptile al Czarului susținutū,
 Face trebile Rusiei. *Românul* face apelū
 La *Pressa*, ca să trimită vre unū delegatū fidelū
 A controla singur comptulū liberalului diară;
 Însă *Pressa* nū respunde, și'l combate mai amar.
 Decī, polemica acēsta forte mult mē întriga;
 Dorind s'aflu adevērulū, mē presintū din partea mea
 La redacțiunea fōei ce încriminat' era;
 Și cerēnd permissiunea comptulū ei a controla,
 Am constatatū adevērulū, care era favorabilū
 Fōei celei liberale; și ca unū omū onorabilū,
 Fiind de redacțiunea acestei fōi provocatū,
 Resultatulū cercetării în *Romānu*-am publicatū.¹
 Înțelegī că Boerescu, la allū căruia diară
 Collaboram fără plată,² s'a înfuriat amar;
 Și unde trāgēm nādejde, cu allī vr'o duoī indiviđi.
 Peste puțin ca să intru în ospelulū d'invalidi,
 Sēu chiar la Societatea Daciei impieगतū,
 M'am vēđut tot de odatū respins și persecutatū.
 A propos. 'Mi aduc aminte unū episodū delicatū.
 Prevēđēnd de la Arhive că o să fiū depārtatū,
 M'am presintatū intr'o sērā la al *Pressei* redactorū,
 La care colaborassem mai mulți ani ca scriitorū,
 Rugāndu'l cu stāruință, ca pe unū amicū fidelū,
 La *Dacia* să'mi ofere vre unū postū mai bunicelū.
 Cu unū zimbetū prea ironicū, și c'un ochiū surprinde-
 Boerescu imi respunse cu unū tonū offensātorū: [torū,

¹ Veđi *Romānul* de la 18 Noembre 1875.

² Cum pōte atesta D. Vermont, ex-administratorulū *Pressei*.

«Nu e loculū Dunitale la finanțe, o poete !
 «Nu esci făcut pentru tîfre, fă mai bine la sonete :
 «Adresséđă-te în fine la cei ce te-aū îndemnat
 «Ca să'mi dai o desmintîre prin comptul ce-aī fabricat.»
 Și đicînd aceste vorbe, c'un gestū m'a espediat.
 Daca însă Boerescu, cu drept cuvînt supăratū,
 'Mi a întors spatele-atuncia, ore adversarii sei,
 Ca semn de recunoscînță, fost-aū drepti cu mine ei ?
 La acestă întrebare eū nu pot sè më esplicū;
 Tot ce pot a'ți spune astăđi, curiosulū meū amicū.
 E că liberaliū, 'ndată ce la cîrmă aū venit,
 Din fotoliulū Archivei să më scolū ei m'aū poftit.
 Despăgubindu-me însă cu postul de *Revisor*.
 E! daca nu curge, pică; le sunt recunoscătorū.
 În loc dar să fiū filosofū, profitând d'ocasiune,
 Spre a fi membru la Curtea unde'se facū compturi bune,
 Saū cu o léfă grăscióră la Dacia înrolatū.
 Și să am si de protectorū pe un mare Diplomatū,
 Am pătit'o, c'acel cîne din fabulă, ce ținea
 O fleică grassă în gură, ce 'n apă se resfrîngea;
 Și pentru umbra din apă, el perdu realitatea;
 Astfel si eu am pătit'o, vrînd să susșiū Veritatea.
 Te întreb încă odată, asta e filosofie ?

XIII

Dar vei dice : «de ce ore atăta *poliloghie?*»
 Ca să'ti dau probe destule din întregă viața mea
 Că nu merit epitetulū care imi dai Dumneata.
 Der mai poți observa încă : «pînă ieri n'ai meritat;

Însă astăzi ești filosofu, fiind-că ai încetat
 D'a atinge la chelie influinta potestate. »
 Din acestu punctu de vedere pôte ca și ai dreptate;
 Nu este cu toate astea mai puțin adevêrat
 Că înțeleptu său filosofu e numai acel bărbatū
 Care mator se gîndesce, cu unū justū raționament ;
 Nu cum face o femeie împinsă de sentiment;
 Nici din inspirațiune, cum lucrésă un poet.
 Și îți pot da de exemplu în acêsta pe Rosset:
 Fiind un poetu de spiritū, el a fost și diplomat;
 A fost omū de fantasië, dér a fost și omū de stat;
 Însă el e unū fenomenū, fără comparațiune ;
 In felul seū e uniculū. — Dér să viū la cestiune.
 Daca eū ca bărbatū publicū înțeleptū nu am fost hici,
 Ca omū privatū fost-am ôre filosofu, precum tu dici?

XIV

Apoi faptă înțelléptă fu însurătórea mea ?
 Am o sócă virtuósă, sunt prea mulțumit de ea;
 Însă a mea missiune nu era să facū copii,
 Ci scrieri folositóre, istorie, poesii;
 Copii face tótă lumea, inoranți și cultivați;
 Iar opere instructive, numai acei talentați.
 Nu este vorba de mine, o stelluță în traian ;
 Ci de unū mare lucéfêrū, cum era Bolintinépū.
 Cum voesci dar ca poetulū, când elū e cásătoritū,
 Fară bani, fără protecții, și datorū, și prigonitū,
 Să mai pôta ca să scrie istorie, poesii,
 Plin de griji și de necazuri, și cu unū cîrdū de copii ?

Am perdut cu libertatea sacra inspirațiune !
Asta e filosofie ? Te lasă singurū a o spune.
Când m'am însurat, îmi disse suridënd Domnul Rosset:
«Ai pătit'o și tu, frate?» Spirituehul poet
Esprima o veritate; 'i am respuns inediał,
Tot pe buze cu surisulū; «poete, te-am imitat.»
Dér Rosset este filosofū, precum este și poetū;
Unū omū care în vechime ar fi trecut de profetū.

Veī maī dice : «nu ai aurū, dér esci bogat în idei.»
Slăbută *parigorie*, când în pungă nu e clei !
La ce folosesce óre talentū, cultură, renume,
Când cu elle mori de fόμε ? Banul adī e tot în lume ;
Dér n'ași fi avut nevoie de bani mulți, daca eram
Liberū ca odinióră, când cu puțin viețuiam.
Ađi inclin fruntea l'aceia cari nu mă *honipsescū*,
Ca să potū să daū cultură la copii, și să'i nutrescū.

XV

Dér m'am însurat, prea bine ! Legea comun'am urmat;
De eram filosofū însă, precum tu m'aī botezat,
Trebuia ca de îndată să încet de a maī scrie;
Séu scriind, pe cel maī tare să nu'l ating la chelie ;
De ce n'am urmat povața lui Esopū ș'a lui Omer,
Că óla de lutū să sparge în contactū cu cea de fer ?
Pentru că nu sunt filosofū, precum nici poet nu sînt;
Pentru că credū în dreptate, când ea nu e pe pămînt.
Resultatul e, amice, că astăđi sufer amar,

Plătind scump multe greșele, fără a avea măcar
Un micu dreptu la pensiune pentru ale bătrinețe;
Căci nu pot să mai lupt astăzi cum luptam eu în junete.

XVI

Încă una ; și acesta mai *bócănă*, dacă vrei.
Operele tipărite mă costă mii, mii de lei ;
Nu lei vechi, ci lei noi, frate; și aci m'am păcălit :
Căci n'am scosú nici cheltuéla, dér mite să tragú profit.
Dér vei dice : «a cui vina dacă operele tale
Nu sunt opere de merit, nu sunt opuri geniale?»
Unele din elle, frate, nu prea sunt de lepădat,
Dér sunt opuri meritorii, ca ale lui Eliad,
Precum e *Protectoratul* și *Proscrisul*. poesii,
Cari zacú cu praf pe elle în câte-va librării;
Cine întrebă de elle? Nu avem nici editori,
Și nu avem mai cu semă (este trist) nici cîțitori.
Litteratura e mórtă, e de netăgăduit;
Căci pohtica, ea numai totul ađi a absorbit.
Ași fi măritat o fată cu banii ce-am cheltuit
Ca să tipărescú la scrieri, cu cari am socotit
Că voiú respândi în țerră si eu o slabă lumină.
Fehcítări, complimente, câte vrei; lada e plină.
Cu ce m'am alles în fine? Cu unú simplu epitet;
Tu îmi dici că sunt filosofu, alții mă numesc poet.
Negreșit în irome... Îți place, nu e așa?

XVII

«Dér affectia și stima, vei observa Dunnéta,
«Cu care te onorésă bărbalii cei serioși?»

«Acestea sunt o comóră, de care mulți sunt geloși.»
 Presupunind că acésta ar fi chiar o veritate,
 Ce profit trag eū dintr'insa ? Pâine, haine și de tóte
 Nu se capătă cu stima fie a orí ce bărbatū.
 Tristă, vai ! e astăđi sórta unuí onest literatū !
 M'ași consola și cu asta daca Domnii -alegători
 (Acei din localitate) l'allegeri de senatori,
 S'ar gândi ei și la mine; însă alleg deputați
 Oamení fără nici unū meritū, ba chiar desconsiderați.
 Dér îmi vei respunde, póte : «interese variate
 «I silescū ca sē allégă persóne recomandate.»
 Cu atât mai rău, amice, pentru ei și pentru noi.
 Morala din tóte astea, ce o puteți trage voi,
 E că meritulū, virtutea, nu sunt astăđi preçuite ;
 Iar bassețea, servilismulū, adesea sunt resplátite.

XVIII

Dér să viū iar la *prochimen*. Refusū al tēu epitetū
 De 'nțeleptū sēu de filosofū; numeșce-mē tu poetū ,
 Daca vrei; dér nu sunt, crede, nici fiul lui Apollon;
 Poetū e un Hugo, Dante, un Omer sēu un Milton;
 Iară cei ca d'alde mine suntem versificatori,
 Rimând *amorul* cu *dorul*, și *albī nuorī* cu *dalbe florī* ;
 Adică, cu alte vorbe, scriem cai verđi pe pereți;
 Sēu, cum đice đicétórea, tocām mereū la bureți.
 Astfel am făcut, amice, și cu astă-epistolie,
 Scrisă 'n versuri cum se đice, adică în poesie;
 Am făcut glume și spirit, și satiră, daca vrei;
 Vor profita de ea óre cel puțin copii mei ?

Ași dori să știu, amice, ce impresie ți-a lăsat?
Până atunci, salutare! Dér aci m'am încurcat;
Abia am găsit eū rima... O! ce tristă meserie
De a scrie vr'o trei côle în versuri saū poezie!
Nu avém óre dreptate ca să ȓicū despre poeți,
Că 'nșiră verȓi și uscate, tocând mereū la bureți?

1878. August.

IN MEMORIA

CAPITANULUI DUNCA

Mort în America, în lupta pentru emanciparea sclavilor

Din cerul României s'a stins încă o stea!
Unu bravu oștenu, cu care cu dreptul se mândrea
O țerră destinată la fapte gloriose.
Dér cine e acela? **E Dunca**, ce luptase
Cu-Eroul Garibaldi sub stégul Italiei;
Setosú de glorie, plécă din sínul României,
Și merge să se lupte în patria lui Franclin,
Ca Lafayette odată, pentru un scopu divinú;
Căci lupta-e elementulú oștenui romanú,
Dér pentru libertate, iar nu pentru tiranú.

Muriși, o căpitane, de țerra ta departe;
Muriși în flórea vieței, când scumpă țerra ta

D'eroica ta spadă nevoe ea avea;
Muriși, însă ca bravii, dând mórte pentru mórte;
Muriși pentru-a sclaviei cei negre dărâmare;
Muriși ca omul liberü, iar nu ca sclavü în fére.

Onóre, Căpitane, memoriei telle sacre!
O statuă tu meriți, o Dunca, să'ți consacre
Pe câmpulü libertății ai tei contimporani,
Ca să te emitese și alți vitezi Romani.

Din sînu-Eternității ađi spiritu'ti curat
Se bucură și saltă : căci te-ai sacrificat
Pentr'o idee mare. Din cerü unde ađi esci,
Te rógă pentru țerră pe care o iubesci.
Al têu exemplu 'nsufle Românilor oșteni
Patriotismulü cellor de la Călugăreni;
Însufle foculü sacru în fii României,
Ca liberi să devie ca fii Italiei,

Și tu, mama lui Dunca, fii mândră, fericită,
C'ai dat patriei telle, odată strălucită,
Unü fiü ca bravul Dunca, cu care ne fălimu.
El n'a murit, trăesce, acest soldatü sublmü.
El de la România a bine meritat,
Și toți memoria'i scumpă am bine cuvîntat.

Trăiască tot oșténulü ce pentru neatîrnare
Și pentru libertate, ca bravul Dunca móre ! ¹

¹ Publicată în *Românulü* Nr. 325/1862.

ULTIME MOMENTE

ALE UNUI PUBLICISTŪ

I.

Rănitū greū într'o luptă, pe care-o provocasse
Duoī capī mari de partidă, ce grósnic se ura,
Unū bravū soldatū al preseī ce'n luptă să'nsemnasse,
Unui iubitū confrate, murind vorba așa :

II.

«E dulce mórtea pentru o țerră subjugata
De crudii sēi dușmani ;
Sēu pentru libertate, când e încatenată
D'ai sēi perfidī tirani ;

Dér ore pentru țerră sēu pentru libertate
Ani mulți noi am luptat ?
Eū unul pînă astăzi așa am cređut, frate ;
Am fost însă 'nșelat !

«A ! crede-mă, amice, e chiar o nebunie

 A te sacrifică

În lupte ce la alții profită, iar nu ție ;

Și când victima este adesea țerra ta !

«Te lupți ca să ajungă la cîrmă o partidă,

Sacrifici pentru dînsa și chiar copii tîi ;

Și când e la putere. devine ea perfidă ;

Și uită și principii și pe amicii sîi.

«Adio, camarade ! sub privegherea ta

Eû lasû copii, soție ; și dacă vei scăpa,

Consórtei melle spune'î că morû cu dorul sêû ;

Să nu piarđă speranța în bunul Dumnezeu.

«Copiilor vei spune : de vor a fi soldați

Cu péna sêû cu spada, să nu fie 'nsurați ;

Că nu póte soldatul sê lupte vitejese

Când scie p'a lui sócă, pe care o iubese,

«Că suffere ea lipsa de gîtû cu mulți copii ;

La dênșii 'mî era gîndul în crunte bătălii ;

Și'n ultima mea oră, rănitû de mórte eû,

Cu greû să deslipesce de corpû sufletul meû.

«Le spune să nu créđă promissiuni perfide ;

Să aibă de esemplu pe însuși tata lor ;

Să lupte pentru țerrá, iar nu pentru partide ;

În fine să résbune p'al lor scumpû născêtorû.

«Eū nu le lasū avere, căci eū n'am abusat ;
Le lasū însă în lume un nume nepătatū.
Putém și eū, amice, când Sórta'mi a zūnbít,
De scumpele'í favorurí ca alții sá profit;

«Respectulū către mine și cruda remușcare
M'opriră de la fapte lipsite de pudóre ;
Ș'apoi prin jafuri numai sá 'navuțescū mai toți,
Și trecū în ochii plebei d'onesti și patrioți.

«Adio, camarade ! Fii-tu pentru aī mei
Ce ași fi fost eū-însumi pentru copii tei.»

III.

Și bravul soldatū mîndru peste pușin muri
Pe sînul unui frate de arme, ce'l iubi. ¹

1877.

¹ Publicată în *România Liberă* No. 30/77.

ULTIME MOMENTE

ALE UNUI POETŪ

I.

Privind dup'o feréstră, din patulŭ de durere,
Natura cea frumósă și plină de mistere,
Incungiurat d'amicii și sóça ce iubia,
La ora morții selle poetu-așa vorbia :

II.

«Poetul este lampa ce dă lumină vie
In ultimulŭ momentŭ ;
E lehăda ce cântă în ora'i d'agonie
Pe laculŭ transparentŭ.

«Vedeți planeta care lumina priimesce
Din globul radiosŭ ?
Ea peste satelitu'i la rîndu'i respindesce
Al seŭ refletŭ frumosŭ.

«Primind schîntea sacră din ochiulŭ Deităŭii,
 Și omul ginialŭ
Imprăștie lumina divin'a verităŭii
 In corpul socialŭ.

«E dulce pentru țerră și pentru veritate
 A te sacrifica !
Soliea împlinit-am, de și cu greutate ;
 Acum eŭ potŭ pleca.

«Nu plîngeŭi, dragi ființe ; mă ducŭ în alte sferre
 Să potŭ eŭ admira
Mai bine, mai d'aprópe, cereștile mistere ;
 Aci eŭ voiŭ gusta

«Cu tine, scumpă sócă, unica'mi mîngiere,
 Cu voi, amici, copii,
O viaçă fără lupte și fără de durere,
 Eterne bŭcurii.

«Curînd la revedere în altă atmosferă ;
 Colo, în ăl etherŭ ;
D'aci, sub altă formă, vom merge 'n altă sferă,
 Urcând mereŭ în cerŭ ;

«Și transmigrând mulŭi secolŭ din sóre în altŭ sóre,
 În Spaçiu-universalŭ,
Opri-ne-vom în fine în sferra de splendóre
 A Sórelui centralŭ ;

«Aci este, de sigur, divina reședință
A celui ce creează acei Sorî luminoși ;
Aci trebuie să fie eterna locuință
A cellor virtuoși.»

III.

Pe brațele iubite ale consórtiei selle,
 Poetulú espira;
Iar fața'i, inundată de calde lăcrémelle,
 Ea veselă era.

1876 *Mai*.

LA

POETULŪ FUNDESCU

Părăsiși tu ađi, amice. capitala Bucuresci ;
Ai scāpat d'astū Pandemoniū, d'ale lui intrigi drācesci.
Liber astā-đi ca și soimul, tu te plumbi pe Penteleū.
Iar eū gemū la închisóre, cāci prisionierū sunt eū !
Tu auđi vântul cum muge p'entre arborul pletosū,
Eū auđū o Cucuvae care geme tinguiosū ;
Tu auđi pe o collinā fluerașulū de păstorū ;
Eū auđū în tot minutul lančulū infiorătorū ;
Tu veđi Vulturii cum plană peste munți și peste nuori,
Eū vedū Barza și Cocorul purtând Șerpi otrāvitori.

O ! cât esci tu de ferice colo sus, la Penteleū !
Și cât e la închisóre întristatū sufletulū meū !
Simțū o flacēră în peptu'mi, și ca cēra mē topescū,
Când la Caraiman, Păpușa și la Penteleū gîndescū.

E unū anū de când pe munte amînduoi căllătoriam,
Și din chioșchiul lui Persescu Penteleul admiram.
Ții-tu minte? Hotărîssem ca la anul viitorū
Amînduoi sa venim iarăși l'acel loc încântătorū ;
Ađi la Penteleū tu esci,
Iar eū sunt la Văcăresci !

Chiar și Luna cea frumósă ce admir din colivie
Tristă este pentru mine, plină de melancolie :
Ce este bella Natură pentru unū prisonierū ?
Este sórele în céță, fără stelle e uuū cerū.
Cel puçin îmi vĕdū copii 'și pe scumpă mama lor ;
Însă scurta lor vedere reaprinde al meū dorū.
Torturese dar Tiranii lutulū meū cel peritorū,
Liberū este al meū sufletū, și el sfidă lançul lor ;
El pe arripe de flaccĕri sbóră ađi din Văcăresci,
Și salută ca și tine muntele ce lócuesci ;
El salută ca și tine acelu torrentū spumegosū,
Care curge pe sub stînca cu pavillion frumosū ;
El salută vâi și délluri așternute tot cu florī,
După care privém munții ce 'și ascund fruntea în nuori;
Ei salută pe Persescu ¹ , ce la toți dá ca unū frate
Fără vr'o despăgubire dulcea ospitalitate.

Te gîndesci-tu câte-odată la amiculū teū iubitū,
Ce trăesce ca și crinulū ce de sóre e lipsitū ?

¹ Încetatū dîn viaçă de căți-va anī, și regretat de toți cei
ce l'aū cunoscut.

Dulce este libertatea ! Pentru dînsa voiû sã morû.
Blestemat cel ce rãpește libertatea la poporû.
Fulgerã-tu Tirania, fulger'o din Penteleû ;
Póte vocea'ți va pătrunde în castellû la Dumneđeû.

Din Văcărescî, 25 Iunie 1863.

PICTURA

DOMNULUI MIHAIL POPP

ARTISTŪ ROMÂNŪ DIN BRAȘOVŪ ¹

I

Trei rațe sunt divine, ce luce cu splendóre
Pe fruntea unor ómení, ca rațele din sóre :
E musica, pictura și 'n fine poesia.
La unii dá Fortuna coróne ș'avuția ;
Natura în schimb însă la alții dá talente,
Frumsețe, spiritü, graçii, idei și sentimente.

Frumósă-e poesia : ea póte să esprime
Ideile înalte și faptele subline ;

¹ Acéstă poesie mî-a insprát'o tabloulü Domnului Popp, care represintă pe poetul Mureșanu deșteptând pe Románul din Transilvania cu sublima lui poesie «Deșteptă-te, Române.»

Deștept' entusiasmul în inimi amorțite,
Ș'adesea sfarmă lanțul popórelor strivite

Și musica-e frumoasă : allină ea durerea,
Addórmee sufferinta, deșteptă 'n om plăcerea.
Ea sufletul transportă în regiuni ceresci,
În fine e limbagiul al inimei-omenesci.

Adese-ori penelulú e mai superiorú :
El singurú reproduce fidel unú chipú d'amoru,
O bellá panoramă, o cruntă bătăllie ;
Pe arripele selle, frumoása Fantasie
Artistului creeasă figurí ingenióse,
Caricaturí de spiritú, imagine frumoése.

Invidiesú adesea, artiste fortunatú,
Penelulú teú artisticú atunci, când, inspiratú,
Admirú după vr'unú munte vederi încântátóre,
O nópte luminóasă, saú chipurí rápitóre.
În schimbú, eú pe penelu'ți să daú ași fi dispus
Și Lyra mea modestá și tot ce a produs.

II

Ideí de felu-acesta prin Minte'mi scînteiasă
Când eú privescú tabloulú al teú, ce 'nfățișésă
Pe bardulú transcarpaticú, p'Andrei de Mureșanú,
A căruí Lyrá d'aurú pe fiulú lui Traianú
Din somnu'í îl deșteptă, din somnul de sclavie,
În care'l affundasse infama tiranie.

Prin astū tabloū, artiste, maestrul teū penellū
Ađi reīnsuffleţesce acel opū immortal,
Sublima poesie a Marelui poetū,
A căreia accente vibrésă 'n orī ce peptū;
Ađi Musica, Pictura şi geniū Poesiei
'Şi aū dat mâna tus-trelle p'altarul Romāniei,
Strigānd cu Mureşanu : «Deşteptă-te, Romane,
«Şi sfarm'a doua óră catenele tirane,
«In cât să te admire şi crudul teū duşmanū.»
Trăi-vei tu în secolī, illustre Mureşan !

Şi tu, scumpe artiste, mulţi ani tu să trăesci !
Bărbaţilor illuștrii cu inimī romānesci,
Cu fapte patriote, saū cu talente rari,
Penelu'ți eternise figurele lor mari. ¹

1883 Aug. Braşov.

¹ Acestū artistū, īnsuffleţitū d'un sentimentū patrioticū, 'şi a propus a forma, după fotografii, o galerie de portreturi ale tuturor ilustraţiunilor romāne, litterare şi politice, din Dacia Traiană.

În atelierulū acestui artistū figurésă, între alte tablouri interesante şi demne d'a fi văđute, ş'o schiţă a jurămīntului lui *Horia, Cloşca şi Crişul*, cei trei martiri romāni de peste Carpaţi, de la 1784. O coppie dup'acea schiţă o posedă autoriulū acestor poesii.

ÎN MEMORIA

LUÎ

IOAN BADULESCU,

Mort la etate de 30 de ani în spitalul de alienați de la Măcușari

Muriși în flórea vieței, o june-infortunaț !
Muriși, nu lingă sinulú al mamei, sângerat
De cruda'ți sufferință, de mórtea ta obscura ;
Muriși acolo unde muri ș'unú poetú mare !
Și tu, iubite Iancu, dotatú fuși de Natură
Cu darulú poesiei, cu Musa creatóre ;
Dér îți lipsea cultura ; căci scumpă mama la
Lipsită de mijlóce și văduvă era ;
Erai cu tóte astea, erai și tu poetú : ¹
Căci foculu acel sacru ardea într'al teú peptú ;

¹ Veđi nota la finele acestei poesii

Iubiau cu infocare pământul teŭ natalŭ,
Aveai în astă lume și tu unŭ idealŭ :
A figura `n pleida poeților români,
Și a lupta în contra a crudilor păgâni.

O ! daca Rațiunea nu te-ar fi părăsitŭ,
În cerulŭ poesiei și tu ai fi lucit ;
Ș'ar fi luptatŭ allături cu-acei viteji oșteni
Ce-aŭ imitat pe bravii dela Căllugăreni ;
Dér Sórta ne`mpăcată `ți-a refusatŭ ea ție
Acéstă mângiere, acea dorință vie.
`Nainte de ce firulŭ vieței a`ți curma,
Ea agera ta Minte, vai ! o paralisa !
Muriși în flórea vieței, plinŭ de decepțiuni,
P'erdând mai ântéiŭ sumă de dulci illuțiuni !
.

Ađi zaci în chimitirilŭ acellŭ tristŭ spitalŭ
În care suferința e morbulŭ celŭ mintalŭ :
Și nimeni nu depune pe grópa`ți soltară
O lacrémă ferbinte, o lacrémă amară,
Decât a ta măicuță, ce e neconsolată
De perderea a unŭ fiŭ scumpŭ, unŭ fiŭ unicŭ ,
La trista ei durere, durere infocată,
Ađi se associađa și scumpulŭ tēn amicŭ

Eŭ viŭ astăđi, amice, pe grópa`ți a depune
Buchetŭ de miozotis, de trandafiri cunune:
Memoria ta astăđi, scăpată din uitare,
Trăi-va și ea viața acea nemuritoare :

Și tu ești o stelută din cerul țerei telle.
De și ai arsū buchetulū cu scumpe floricele :
Dér singura *Răsură* din flacări ce-a scăpat
Probéză ea talentulū al tēn necontestat. ¹

1883 August.

¹ Acestū nenorocitū june, ce a fostū mai mulți ani telegrafistū în Capitală, într'un moment de exaltațiune, a aruncatū în foc tôte poesule selle, cele mai multe satire, pe care avusessem plăcerea a le corige, spre a fi publicate. Reproducem la valle singura poezie ce a scăpat, improvisată pentru fiulū meū Dumitru, la etate de trei ani. Originalul se pôte vedea la mine.

C. D. A.

L A M I T U ¹

Pe unū înaltū scaunū stă Mitu la masă.
Și încet pe talerū furculița lasă ;
Stă în capulū mesei lîng'unū Căpitanū,
Ciupînd cu plăcere dînr'unū grasū curcanū ;

Apoi de odată dēnsulū se opresce ;
La paharu 'n mână, la gură 'l proptesce.
Și în fundu'î suflă, cu încetul bēnd ;
Dér golîndu'l, face mare chefū, riqēnd

După mas' adesea cere să'î dea apă .
Nu mult dup'aceea, cere iarășî papă :
Daca, spre esemplu, a mâncat la șapte
Dup'un cartū de oră bea cafea cu lapte.

Mitu este dară fōrte mîncăciosū .
Însă îi prînesce, căci e sănătosū

3 Martie 1875.

I. Bădulescu.

(1) Din motivulū lui Dumitru.

FILOMELA ȘI POETULŪ.

La umbră de arborū unū poetū visa.
Iar o filomelă p'o cracă cânta.

POETULŪ

Dragă filomelă, dă'mi tu împrumutū
Aripe și voce pentru unū minutū :
Vocea ta cea dulce, să înduioșescū
Pe aceia cari mă totū prigonescū ;
Aripele tele, ca să potū sbura
Intr'unū vîrfū de munte, spre a întrema
 Corpulū meū slăbitū
 De multe vegheri,
 Ș'unū sufletū sdrobitū
 D'amare dureri.

FILOMELA

Nu este putință, .
O amiculū meū,

Scumpa ta dorință
Să împlinescū eū ;
Te rogū însă fă-mē confidenta ta
Póte-a ta durere o voiū alina.

POETULŪ

Dumnezeū îmi dete mai mulți puișori,
Și parte dintr'ênșii sunt încă mieșori ;
Nu am cu ce'i cresce, p'acesti mititei,
Pin'or face aripi să sbóre și ei ;
De aceea sórta 'i iți pismuescū eū :
Să fiū păsáricá n'a vrut Dumnezeū !
Hrana ta o afli fără muncă mare ;
Și p'o cracá verde, prin a ta cântare,
Tu desmierđi o sóçá ; și unde iți plací
Cuibul teū il făci.

FILOMELA

Tu cunosci, poete, a mea istorie,
De Ovid descrișá cu melancohe :
Fiea unū rege din Athena eū,
Am fost, vai ! rápitá de crudulū Tereū,
Care fără milá limba `mi a táiat,
Dupá ce infamul m'a desonorat.
Sórta mē preface în Priveghetorū ,
Intr'o Rîndunellá pe scumpa `mi suroru ;
Iar Tereū barbarulū, sorá-mi bărbatū,
In Pupázá fusse metamorfosatū.

Din timpii aceia atât de barbari,
Încercat-am multe transformări, și mari;
Îmi adduc a-minte ca d'unu visu plăcutu
Multe esistențe ce am petrecut :
Fuiū ântâiū Laïssa, în urmă Regină.
Sapho cea celebră, și apoi Corină;
Și acum în urmă poetu eram eu
Chiar în România. scumpu légănul tēu;
Din calea virtuții eu m'an depărtat,
Și fuiū spre pedépsă metamorfosatū
Intr'o păsérică ; acum mă silescū
Să recapăt iarăși chipul omenescū ;
Și atunci, sub forma primă de poetū,
Îmi voiū da silinta să deviū perfetū ;
Ađi, sub astă formă, eu mă pocăescū ;
Însă 'n totū minutulū cu frica trăescū :
Sunt mereū pînditā de multī vinători ;
Am și eu ca tine vr'o doui puișori,
Espuși prea adesea la pericoli mari ;
Căci avem o sumă d'inanici barbari :
Un Ciuređū selbategū, ș'un șérpe spurcatū
Facū ca să-mi palpite peptul necurinat ;
Și în fine omulū, pentru-a mea cântare,
Curse îmi întinde fără îndurare.

POETULŪ

Și cu tóte astea, dacā s'ar putea,
Ași schimba îndată sórta ta cu-a mea !"

FILOMELA

Devisa ta este *speranță, credință* ;
Crede d'ér și speră în acea fință
Care dă viață la totul ce veți ;
Si apoi, amice, te rog să mă credi,
Pe globul acesta, cu lăcrămî dospit,
Nu esci numai singur tu nedreptățit ;
Uită-te 'mprejuru'ți, si veți, dragul meu,
Mulți ce decăt tine sufferă mai greu.

POETULŪ

Póte ai dreptate ; d'ér sunt indignatū
Când v'edū eū în lume pe cellū viciosū
 Avutū, onoratū ;
 Și p'allū virtuosū
Sufferind intomai ca unū condamnatū.

FILOMELA

Și aci, poete, tu esci înșelatū,
Daca cređi ferice pe omulū bogatū ;
Fericitū e omulū ce e mulțumitū
Cu ceea ce are, și e înfrățitū
 Cu-a lui conștință.
In totul e lupta pentru esistință ;
In lume domină cel *finū* séu cel *tare* ;
Pescele micū este înghițitu d'al mare ;
D'ér p'ênă în fine omulū viciosū
Prin chiar ale selle fapte-e pedepsitū ;
 Iar cellū virtuosū
D'a lui conșciință este r'esp'latitū.

Mnemna. poete, este trecătoare ;
Numai Veritatea e nemuritoare.

Te consolă dară când scii cum că sînt
Pe acest pămîntu
Mî și milioane de nenorociți;
Și dintr'înșii. numai câți-va fericiți.

Noroculū da banii, o poetulū meū ;
Talentele însă le dă Dumneḃeū ;
Tóți tiranii lumii ca fumū vor peri,
De posteritate meprisaii vor fi ;
De și aḃi, poete, esci tu prigonitū
Însă după mórte vei fi preḃuitū.

POETULŪ

Nu e cam tîrdiū ?

FILOMELA

Ai cuvîntū, o sciū ;
Se bucură însă de triumfulū tēu
Patria, copillulū și semenulū seū.
Și în fine astăḃi, mari cugetători
Sunt chiar în viaḃă cununați cu florī.
Cînd comparī, amice, timpulū cel barbar,
Cînd era talentulū, vai ! arsū de viū chiar,
Cu timpulū de astăḃi, cînd poți critica
Fără controlū totul, spune, nu e așa.
Că astăḃi talentulū, de și tot sāracū,
Este mai ferice decăt unū Bismark ?

POETULŪ

Cuvintele telle sunt consolătore ;
Der a mea durere e sfișitore
Când eū mē gîndescū
Că suffere tare acei ce iubescū.

FILOMELA

Cine e de vină ? Esci chiar Dumnéta...
Păsșérica piere după limba sa !
De erai o Cióră, de erai Ciurezî,
O Pupăză 'n fine, atunci, să mē cređi,
N'ai fi fost în lume tu persecutat ;
Nu te 'ntrista însă, poet svînturat :
Cella ce 'ngrijesce de passēri și miel,
Nu póte să uite pe alleși sēi.

Fruntea ta înclină la Destinulū tēū,
Și din ochi nu perde sacru Curcubeū ;
Căci fără speranță ce e omulū óre ?
Este pásșérica fără aripióre,
Nópte fără stelle, țille fără sorî,
Munți fără pîrae, câmpî fără de florî.

1876 Maî.

VULPEA. COCOȘULŪ SI GĂINELE

O vulpe vȃdu passȃrĭ ĩn curtea-unuĭ sȃtȃnũ ;
Și p'entre gardũ le đisse, ĩn mod fȃrte viclȃnũ :
« V'aduc o veste bunȃ ! Deunȃđĭ s'a țĭnut
« Consiliũ d'animale ; si `n fine s'a fȃcut
« O pace generalȃ ; decĭ, cȃĭni, și vulpi, și oi,
« De astȃđĭ ĩnainte ca frațĭ sȃ trȃim noi ;
« Eșĭți dȃr fȃrȃ grijȃ spre a fraternisa,
« Și astȃ pace sȃntȃ cu toțĭl a serba. »

Cocoșulũ, simțĭnd cursa, pe passȃrĭ ĩndemna
A nu se `ncrede `n vulpe :— « nȃravul cel din fire,
« Adaogȃ cocosulũ, nu are lecuire.
« Nu ! pace nu esĭstȃ, nicĭ pȃte esista :
« Cȃci lupul tot lupũ este, si vulpea tot șĭrȃtȃ »

Dȃr o gȃinȃ bȃrcȃ (cu cȃda ea tȃȃtȃ),
Credulȃ saũ complice, cocosulũ combȃtu ;
Unũ țapũ cu ĩnfluințȃ pe vulpe sustĭnu ;
Și ca sȃ dea esemplu, din curte el eșĭ,

Urmat de vre o dece găini ce amăgi ;
Atunci vulpea viclénă înhață câte-va.
Si fuge, fuge iute în crîng cu prada sa.

Cocoșulū dă alarma : ogari, dulăi, copoi,
Se iaū în góna vulpei prin crîngū și prin zăvoi :
Era însă târdiū !
Căci vulpea, pe cât știū,
In ticnă ospăta
In vizuina sa.

MORALA

..... O simpliī muritori.
Inveci veți fi voi prada celor amăgitori ?

24 Aprilie 1883.

FILOMELA ȘI RÎNDUNELA.

DOMNUL Î DIMITRIE PAVLID

Professorul meu de matematică din Colegiul Sântului Sava.

Lîngă o feréstră, scumpa rîndunela
Veselă cânta ;
Intr'o colivie, biata Filomelă
Greū se lamenta.

RÎNDUNELA

Sora mea iubită, de ce suferi ore ?
Confiasă mie a ta întristare :
Pôte-oiū alina
Sufferința ta.

FILOMELA

Nu poți tu nimica contra unui rēu
Ce d'unū anū apprópe mă muncesce greu :

Am pierdut unu lucru mai scumpu decit tote.
Decit chiar viața : dulcea libertate !
Cand gîndescu c'odată eu putem sa sboru,
Ca putem bea apa din rece izvoru,
Ca putem ca tine in arboru pletos
Sa cantu eu amorulu cel misterios,
Si cand me vedu astadi intr'o inchisore,
Lipsita de arbori, d'aeru, de isvore,
Crede-me. imi vine capul sa sdrobescu
De aceste grille, ca sa me sfirsecu.

RONDUNELA

Scumpa suriora, cata a rabda :
Cat'a te supune la Ursita ta.

FILOMELA

Ori-ce consolare este indesert :
Fara libertate tot e unu desertu !
Cat esci de ferice tu ce poti sa sbori.
Fara sa porti grija d'ai tei pușori,
Cari sboru ca tine ! Ași da jumătate
Din a mea viața, sa gust, de se pote,
Dulcea libertate, cel pușin o nopte.
Pentru mine astadi sunt sfirșite tote !
Tu, intr'ale telle lungi escursiuni
Prin atatea locuri pline de minuni.
Gîndesce la mine, care te iubescu ;
Eu in colivie o sa me sfirsecu !

Și când tu la anul te vei înturna
La cuibu-unde fusse familia ta,
Nu vei mai afla
Pe amica ta! » ¹

25 Iulie, 1876

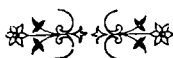
¹ În această allegorie, poetul face allusiune la viața liberă și fericită ce o ducea răposatul Pavlid la Pisa, unde se stabilise. Poetul credea la 1876 că iubitul său profesor, întors în țară, îl va găsi mort. Destinul a decis altfel; căci Pavlid muri în România la Iunie 1883; iar poetul, de și în suferință, trăesce încă, ca passărea în colivie.

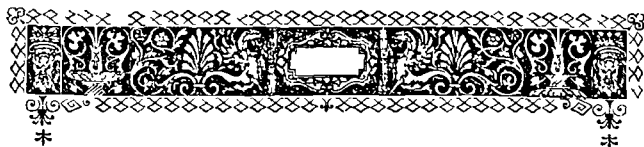
Răposatul Pavlid, bunul meu profesor, ca răspuns la această poezie, 'mî a trimis de la Pisa o colecțiune de poezii făcute de dînsul, în limba ellenă, scrind pe caiet:

«SUVENIRE IUBITULUI AMICŪ C. ARICESCU.

Dimitrie Pavlid.»

Vom publica aceste poezii în ziarul „Ips”, redactat de D. P. A. Z. Sardelis.

PLAPUMIÓRA

Trăescū numaī pentru tine.
Dragă plăpumióra mea ;
Și îmi merge fôrte bine,
Đică lumea ce va vrea.

Vine lumea să 'mī dea mie
L'âine când îmi va lipsi ?
Nici nu vrea ca să mă scie,
Și mă lasă a muri.

Aurulū e ađi dreptatea,
Patria si libertatea ;
Cine 'mī dă din pungă tot,
Acela e patriotū.

Ca s'ajungī l'a ta dorință.
Cată să fii prea plecatū,
Fără cugetū și voință,
Și să lingi unde-ai scuipatū.

Să te 'nclinî la cel mai tare,
Fie dè ori-ce culóre ;
Ađi liberalū democratū,
Și mâine aristocratū.

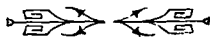
Decât dafinî de martirū,
Banî mai bine la chimirū ;
Cine ia crucea 'n spinare,
De sigur de fόμε móre ;

Iar cu banî îți faci palate,
Veđi Parisul și London,
Ai trăsuri, lachei, de tôte,
Și trăesci ca un Baron.

Trăescū numai pentru tine,
Dragă plăpumióra mea ;
Și îmi merge fôrte bine,
Đică lumea ce va vrea.¹

1859.

¹ Publicată în *Reforma* No. 6/59

DIAMANTULŪ NEGRU

Unŭ diamantŭ de Indiŭ ca sóre lumina,
 Și toți îl admira,
 În cât elŭ într'o ȝi
Pe fruntea unŭi Rege celebru străluci ;
Dar étă că diamantulŭ se schimbă în cărbune ;
Atuncea cu mirare savanȝii-aŭ constatat
Că piatra nestimată era chiar unŭ tăciune,
 Puȝin cristalisatŭ ;
Avea o poleială, cu care-unŭ șarlatanŭ
Voisse s'amăgésacă p'unŭ egoistŭ tiranŭ.

Acestŭ diamantŭ negru aȝi zace în gunoi ;
 Aci 'lŭ lăsăm și noi ;
Aci i este loculŭ, în alle murdării,
In care se complace insecta cu ochi miŭ.

1875

CLOȘCA CU PUI MONSTRUOȘI

O găină grassă
Din celle de rassă,
Care nu clocisise în viața sa,
A avut dorință a cloci și ea ;
Uoë ea găsi
Și 'ncepe-a cloci ;
Credea că clocesce uoë de găină,
Insă erau uoë de rassă streină :
Uoë de Erete și de Cucuvae,
Și uoë de Vulturū, de Cucū și de Gae.

Puii din ghióce aū eșit în fine ,
Găina adună pe toți lângă sine ;
Cu câtă tandreță ea puii creștea,
Și mult se mândrea
D'o progenitură cu care 'ntr'o ți
Ea se va fâli !

Dar s'a amagit.
Și s'a păcălit :
Căci, după ce puii ce ea a crescut
Arripe, și códă, și ciocū aū făcut,
Toți se repediră ca să jumuléscă
P'a lor născétóre, și s'o nimicéscă ;
 Dar nici cloșca mea
 Nu se lăsă ea ;
Pe gónă ea pusse puii cei ingrați,
Jumuliți de pene, și chiar sângerăți.

MORALA

Morala acestei fabule arată :
Că ingrătitudă e singura plată
A celui ce 'n viață bine-a săvîrșit.
Mulți oameni în lume ca cloșc' aū pățit.

1873

STEAOA COBITÓRE.

Veđut-ați nópte' adesea din cerũ cum se repede
Lungi liniĩ de luminã, ce 'n aerũ s'aũ stinsũ chiar ?
«E stéoa cobitóre, semnũ réũ l'acel ce-o vede ;
«Cãci mórtea i vestesce,» iți đice unũ plugar.

El crede cã ea este și unũ Balaurũ, care
In basme saũ poveste se đice *Sburãtorũ*,
Intrãnd pe furiș nóptea pe coșũ la fata mare,
Sub chipũ de flãcãiandru, înflãcãratũ d'amorũ.

O! nu! tu pentru mine esci rađã lucitóre
Din ochiulũ unũ geniũ, ce lumea-a pãrãsit ;
Saũ sufletulũ sub forma a unor angeli care
In somnũ ei visitésã pe cei ce aũ iubit.

De esci tu o privire din ochiulũ mamei melle,
De esci o rađã dulce din sufletu'ĩ d'amorũ,
O stea, tu te cobórá adese ori din stelle,
S'allinĩ a mea durere, s'allinĩ tristul meũ dorũ.

Te vedu, iubita umbra, luciferu al vieței,
În unda ce suspină, în câmpul cel cu flori,
În cântul passerelei, în visul dimineței,
În zefirul ce-adie, în fine în ai sorî

Ce nóptea luminésă ca lampe 'n depărtare;
Privesce-mă adesea cu ochiul tu d'amorù ;
Și voi, Genii ilustrii, ce locuiți în Sóre,
Console-a vóstre rađe pe bietul muritorù. ¹

¹ Acéstă poesie, cu totul modificată ađi, a appărut pentru prima óră în *Curierul românù* dela 1846, redactatù de Eliade Rădulescu.

BRÓSCELE ȘI BARZA.

Nisce brósce într'o baltă fericite viețuiaă,
Când d'odată începură a se întresfășiaă ;
Ca să puie dar unū capātu la a lor esterminare,
Bróscele celle bătrène aū (inut consiliū mare ;
Și cu multă umilintă pe al lumii protectorū
Îl rugară să termine tristă desbinarea lor ;
Joie atunci le trimite o vlăstare de finicū
Să le fie lor și Rege, și parinte, și amicū.

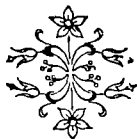
Bróscele pe lingă Rege cu respectū se adunară ;
Si plângendu-se de multe, îndreptare reclamara ;
Însă astă Maestate este surdă, este mută ;
Ea nu vede, nu aude : plângerea lor nu ascultă.
Bróscele încuragete ridū de dinsa fie-care,
O amenința, insultă. chiar o calcă în picióre ,
Însfîșit rōga pe Joie, și jertfe i presnta,
Să le dea lor un alt Rege respect a le inspira..

Joie supărată le dete o Țară mare, flămândă,
Care pe marginea apei s'a și pus pe-loc la pîndă ;
Și pe Bróscele ingrate pe tóte le-a înghititú,
Incât în puține zile mai tot lacu-a curățitú ;
Celle rămăse 'n viață, aú rugat pe Jupiterú
Sa le scape d'asa Rege, cu ciocul mare de feru.

«O ném rēu și blestematú,
Đise Joie supărat ,
Eraí fórté fericitú
Cu Finiculú înverzitú ;
De ce l'ai nesocotitú ?
Ba chiar l'ai batjocoritú ?
Sufferă, și nu căreni ;
Căci mai rēu vei pătimi.»

MORALA

Nemułtımirea
Vai ! a produs
La muți peirea,
Ce'i a rēpus.

GUȘTERULŪ ȘI VULTURULŪ.

Unŭ gușterŭ pe o stâncă invidios fixa
P'unŭ Vulturŭ mărețŭ, care în aer susŭ plana ;
Și neputând sê facă vr'unŭ reŭ astuî Vulturŭ,
Din gura lui scotea
O spumă, ce albea
Totŭ loculŭ împrejurŭ.

P'acea stâncă Vulturulŭ din nuori se lasă jos,
Și gușterulŭ de frică s'ascunde sficios ;
Dar din ascunđetóre pe Vulturŭ insulta,
Și ballele'i spurcate într'însul arunca.

Vulturulŭ, ce ațîntă în față mîndrul Sóre,
Era surdŭ la insulta a unuî tîrřitorŭ ;
Dispreçulŭ ce'i arată Vulturulŭ domnitorŭ
Mai mult el întărită reptila mușcătóre ;
Ea esse din tufișŭ,
S'appropie furiș,
Și mușcă pe Vulturulŭ hoșesce de piciorŭ.
Al pasérilor Rege, simțînd el pișcătura,

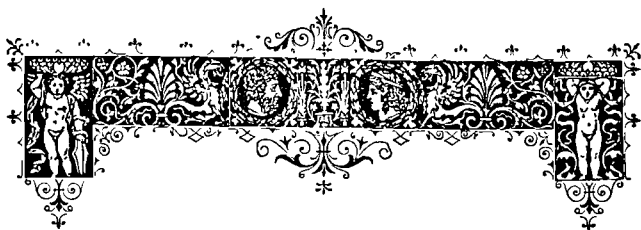
Cu furie s'asvîrlă și prinde stîrpitura
De șérpe ; și o strînge în ciocul seü de ferü ;
Cu gușterulü în ghiare, el sbórá pîn'la cerü ;
D'aci, jos îl trîntesce ;
Și fierea 'n el plesnesce.

MORALĂ

Ca gușterulü pate cel orgoliosü,
Reü și 'nvidiosü,
Care se atinge de sacra onóre
A unui omü, care
E de tótă lumea iubitü și stimatü,
Și consideratü.

1880.

FONTÂNA BLANDUSIEI.

D. V. ALEXANDRI.

Fiu iubită al lui Apollon, și al Sôrtei favorită,
Al cărui geniū în lume ca un sore-a strélucitū,
A cărui Musa sublimă România-a ilustrat,
Și cū drept-cuvintu în fine ai și fost încununat
De latina gintă-illustra.—prin fântana Blandusiei,
Ghirlantă nemuritoare din Parnassulu României,
Ai atins astă-dî, poete, culmea chiar a gloriei telle ;
Ai probat încă odată că esci sôre între stelle.

Eū, ce în metempsihosă din convingere-am cređut,
Cređu că geniū lui Orađiū în sufletu'ți a trecut ;
Illustrii geni poetici, Corneille, Schiller, Voltaire,
De triumfulū tēu de astăđi ei se bucură în cerū.

Classică este lucrarea ce Musa'ți a inspirat ;
Și probă, entusiasmulū generalū ce-a provocat ,

Dar sublima 'ți poezie, care ne transportă 'n nuori,
Trebuia interpretată de artisti superiori ;
Căci ea perde jumătate din frumsețele'i divine
Cu artistul mediocru ; căci poezia în fine
Are regulele sale cum trebuie declamată ;
Nici încet și nici prea iute, nici cu voce afectată.
De ce Millo de esemplu este de toți admirat ?
Căci natura imitêsă, căci nu este afectat.
Cu artistū ce nu 'ntellege misiunea lui cea mare,
Cea mai classică piessă compromisă este tare ;
Cu așa artisti, Poetulū nu se espune în lume ;
Dar frumôsa'ți poezie, și illustrul al têu nume,
Și simbatica'ți ființă, toate astea indulginte
Aū făcut p'al nostru public. generos și 'ntelliginte ;
El aplaudă frenetic, nu p'artistū, ci poezia ;
Și cunună meritată îți offeră România.

Fiū al Muselor ca tine, unū satelitū lângă sóre,
Viorica lângă rosă, sticletū lângă veghetóre,
Te salut cu toți Români, cu iubire de poetū ;
Iar ca Românū, eū sunt mîndru de un Geniū perfetū
Ce produsse România. Salve, Orațiū romānu!
Tu, amicū al libertății, orthodoxū, iar nu păgānū.

Și voi, fiū ai lui Apollon, ce vè credeți novatori,
Disprețuind o grădină cu nemuritóre flori,
Imitați pe leaderulū care drumulū v'a deschis ;
Transportați-ne cu lira c'Alexandri'n Paradisū.

31 Martie 1884.

ERRATA

<i>Pag.</i>	<i>rînd.</i>	<i>În loc de :</i>	<i>Citește :</i>
5	10	de cei	de cel
5	12	a lor	a lui
5	19	cu-al teă	-al teă
24	4	Corvin	Mihaï
50	13	spusa	spune
61	12	Adî e	Este
99	nota	Dimi nutivul	Diminutivul.

OPERILE
C. D. ARICESCU

*Câte-va ore de Colegiu (poesii) .(1).	1846
*Florica id	1847
*Arpa română. id	1852
*Istoria Câmpulungului, partea I.	1855
*Octavă (traducere).	1856
*Istoria Câmpulungului, partea II.	1856
Călătorie împrejurul camerei mele (traducere).	1856
Lyra (poesii)	1858
Esilul meu la Snagovă	1858
*Șoimul Carpaților (poesii)	1860
*Trîmbița unirii (două piese de teatru în versuri. relative la Unirea Principatelor)	1860
*Despotismul și Constituția	1861
Misterele căsătoriei (2 părți)	1862—1863
România sub Prințul Bibescu	1862
Chestiunea proprietății (desbătută la 1848 de proprietari și săteni)	1862
*Reforma legii electorale.	1862
*Protestul contra legii de presă de la 1862.	1862
Procesul meu pentru oda <i>la Grecia</i>	1863
Dizolvarea camerei după 11 Febr. 1866	1866
Capii Revoluției noastre de la 48 (prima fasciculă)	1866
*Politica D. Ion Ghica.	1870
Sora Agapia	1871
Flori de la Tușnad (poesii)	1872
O preambulă pe munți (în versuri)	1872
Carbonarii (dramă).	1873
Istoria revoluției române de la 1821.	1874
Correspondința secretă a capilor Revoluției de la 1848 (3 broșure, din care prima desfăcută)	1874
Dialog politic între generalul Tell și D. A	1875
Girosella	1876
Condica de venituri și cheltuieli din timpul domniei Brâncovenului	1873
Indice (extracți) de documentele din Arhiva Statului (2 broșuri)	1874
escursiune pe munți (în versuri)	1878

(1) Operile însemnate cu steluze sunt desfăcute.

(2) Tipărite de ministerul instrucțiunii, și depuse la librăria Soceci.

Prețul 1 leu 50 bani.